

Előfizetési díj:

Negyedévre... — 2 kor.
Félévre... — 4 kor.
Égész évre... — 8 kor.

Egyes szám 40 fill.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ

PORZSOLT KÁLMÁN.

Főmunkatárs: KÁRPÁTI BÉLA.

Szerkesztőség és
kiadóhivatalII., Irma-tér 3. szám,
I. em. 3.Megjelen július és
augusztus kivételével
havonta kétszer.

Achilles Sport-Egylet
Aradi Korcsolyázó-Egylet
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Óévidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Dóvárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egylet,
Kolozsvári Athletikai Club

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csónak-Egyl.,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm. szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kánizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyi Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátoraljai helyi Korcs.-Egylet,
Selmeczi Akad. Athleta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni av. főgymn. testgy. Köre,
Sportkezelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi Torna- s Vivóegy.,
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Ujvárhelyi Korcs.-Egylet,
Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Vaszpreni Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Népies testgyakorlatok.

A német tornázás még ma is szereti az atletikai gyakorlatokat, a szernélküli tornázást népies testgyakorlatnak nevezni, holott sem a német sem más nép általában semmiféle testgyakorlatot nem űz. Mert nem lehet testgyakorlatnak tekinteni a kuglizásnak többféle fajtát, sem a hegyi népek vadászatát, mert az sportszerű multság, ez meg foglalkozás. A népi elem magasabb műveltségi fokát jelöli az, hogy testét ápolja, edzi. A polgári középosztály és a nép közt levő gyári munkásság volt mindenütt az első társadalmi réteg, amelyik belátta, hogy bár állandóan testi munkával keresi kenyerét, ez nem elég erejének fejlesztésére.

Az iparos-ifjúság nagyon fogékony minden államban a szórakoztató sportok üzésére. Azért itt minden felsőbb beavatkozás nélkül is az általános testi erő és ügyesség érdekében legfeljebb támogatásra, segélyzésre van szükség. Nem így van ez a falusi, általában a földmives népnél. Pedig jól tudjuk, a magyarság igazi népi ereje a földmives osztályból telik ki.

Könnyen mondhatná valaki, hogy minek annak a földmives gyereknek és ifjunak test-

gyakorlat, mikor egész életében jó levegőn végzi a legtermészetesebb testgyakorlást, futást, kapálást, favágást stb. Pedig az, aki látta a magyar parasztság satnyaságát a sorozásoknál, hogy bizony nem elég a rendes földmives munka az ép testhez. Nem is a testi munkára van itt elsősorban szükség, hanem arra, hogy a legkisebb falu népe is tudja azt, hogy mi kell az ép testi élethez. Ma ugyanis minden paraszt azt mondja, hogy elsőben is kell, jó hus, meg jó bor, és semmi munka; ettől hizik és erősödik a magyar ember. Nemcsak a szegény paraszt gyenge, de gyenge a jómódu is, mert nem vigyáz életrendjére, nem él egészségesen, mert nem tud.

Maga a népiskolai nevelés nem elégséges arra, hogy egész életrendjét megváltoztassa népünk, erre olyan módot kell kitalálni, mely észrevétlen okos életrendre nevel. Ez volna a népies sportok meghonosítása. Mert a versenyben, a gyakorlatozásban veszi észre a nép ifja, hogy mi árt, mi használ erejének. Az olyan legény, ki játékban, atletikában részt vesz, már tudni fogja, hogy a bor, pálinka élvezete nem erősítés, sőt biztos levezetésének oka lehet.

Az a legfontosabb kérdés itt, hogy mily testgyakorlási módok lennének a legalkalma-

sabbak a nép számára. Nagyon nehéz azért a választás, mert általános gyakorlatokat kell kijelölni Ilyen általános gyakorlat pedig nem lehet más, mint a járás, futás, ugrás, czéllövés és a labdarugás. E gyakorlatok üzésének módja pedig csakis az lehet, mit e lapok már többször kifejtettek, hogy t. i. katonai módon kell az ismétlőiskolásokkal megkezdeni a dolgot. Lehet e téren jó eredményt várni a cserkészlet általánossá tevésétől is. De ez sokkal lassabban menne, hacsak ezt is nem venné kezébe a honvédség. Különben is a katonaság segítségével, erkölcsi és anyagi támogatása nélkül semmit sem lehet elérni e téren. Ma már a tanítójelöltek katonai kiképzése a testgyakorlati szempontnak épen néperősítő szempontjából kitünő módon történik. A honvédség a legalaposabban képezi a tanítójelölteket sportokra és versenyzésre is. Ettől az új tanítógenerációtól sokat várhatunk.

A mai szociális nagyhangu világban sok csufság éri a hazafiságot, de a legkisebb háborus hirre is megint csak a katonaság haláltmegvető bátorsága, hazafiassága az, miben mindenki reménykedik. Azt kell tehát tennünk, hogy a népies testgyakorlatokat is fel kell ruházni bizonyos katonai színezettel, s természetesen, a katonaságot meg kell diszíteni a hazafias érzés melegével. Kicsi nemzetünk a népek jövődjé nagy csatájára korán kell, hogy felkészüljön, mert testi ereje, hazafias érzése tarthatja csak fenn.

Társadalmunk egyik rétege sem hivatott a mai lanyha közéletben, hogy a nép erősítését czélzó munkát a siker reményével, kezeibe vehetné. Itt is az államhatalomra kell várnunk. De úgy hisszük, hogy nem hiába és nem sokáig kell erre várnunk.

A testgyakorlatok módszertanából.

A szabadtéri gyakorlatok megkedveltetése. (A mérték versenyek.)

A legtöbb ellenvetést az atletika tanításánál azért halljuk, mert a tanulótság legnagyobb tömegét nem tudjuk versenyképesse tenni, s azért ezekre nézve e gyakorlatok mintegy megszegyenítőek. Tehát mindenké felett az a cél, hogy az atletikai gyakorlatokat még

a leggyengébb tanulóra is olyanná tegyük, hogy azt versenyszerűleg gyakorolhassa.

Nem új találmányról lesz itt szó; sok iskolában a tanítás nálunk is már így folyik, az amerikai iskolákban pedig ez bevált jó módszer.

Azt kell ugyanis elérni, hogy már a legelső osztályokban is szokják hozzá a tanuló ereje, ügyessége, kitartása, fáradhatatlansága megfigyeléséhez. Minden nap tudja rögtön megmondani, hogy például mily nagyot ugrik, ezt vagy azt a távot milyen idő alatt járja be, mily távolba tud dobni stb. Ez a megfigyelés a svéd és német tornarendszernél már sokkal nehezebb, gyerekre nézve csak nem lehetetlen. Pedig ez a maga-ellenőrzés az alapja az atletikai előmenetelnek.

Tóth Ferenc, a dévai reáliskola kitünő tornatanára a tornaterem falára kifüggeszti a tanulói eredmények mellé az atletika minden fájában a legjobb eredményeket is, hogy a nagyobb tanulók ezekkel mérjék össze eredményeiket. E tanárnál azt is megmondja minden tanuló, hogy évről évre milyen haladást tett az atletika minden fájában.

Most csak arról volna szó, hogy osztályokra, évekre pontosan megtudnók állapítani minden szabadtéri gyakorlatnak háromféle átlageredményét. Az első eredményt nevezzük elégséges, a másodikat jó, a harmadikat kitünőnek. Például úgy mondanók, hogy a középiskola első osztályában a 11 éves tanulónak a magasugrásban ennyi centiméter volna az elégséges, ennyi a jó és ennyi a kitünő eredménye. Mikor már minden egyes gyakorlatnak így megállapítottuk a háromféle mértékét, következzenék a mértékek egybevetése után a minden kornak megfelelő átlag eredmény meghatározása. Ez csakis miniszterileg elrendelt általános eredménymérés után történhetik. Mert van ugyan például az amerikai iskoláknak rég megállapított kormértékük, de ez, azt hiszem a mi tanulóinknak magas volna.

Ha aztán e mértékek a beérkezett száz meg száz iskola eredménye után pontosan megállapíttatnak, következik az atletikának legszebb iskolai korszaka. Mert most már minden tanuló nem a felnöttek eredményével, hanem a korának megfelelő eredménnyel találja magát szemben, melyel szemben nagyobb kedvvel üzi a gyakorlatokat.

Most aztán még csak az volna hátra, hogy amerikai mintára általánossá tennők iskoláinkban a mérték-, a standard-versenyeket. E versenyek lényege a következő: minden osztályban minden tanuló évenként kétszer jelentkezik a mértékversenyre, ha a mértéket a kitünő módon megütötte, megkapja az osztályának és minőségének megfelelő mérték-éremet. Ez az érem jogosítja őt fel, hogy osztályát és iskoláját nyilvános versenyen is képviselhesse. Természetesen, hogy ez erő és ügyességbeli jelességhez a nyilvános szereplést illetőleg még hozzá kell járulnia

annak is, hogy erkölcsi magaviseletében és tanulásában is megüsse a kellő mértéket. Így lesz a testgyakorlás a lelki erősödésnek is gyámolítója.

Mit se tartsunk attól, hogy a mértékverseny behozatalával elathletiváljuk az időt, mert a tanuló hamar be fogja látni, hogy például a svéd torna gyakorlataival is fejlődnek az athletikában szükséges izmai. Attól se tartsunk, hogy a versenyek pontos lemérése sok időt rabolna el, mert itt a felsőbb osztályos tanulók segíthetnek, hogy így a munkát gyorsítsák és maguk is gyakorolják a versenyek okos intézését. Az igazságosságban is megbízhatunk, mert a tanulóbírák is ellenőrzés alatt maradnak.

A mérték-érem minőségében lehetne háromféle fokot megkülönböztetni a háromféle eredménynek megfelelően. De lehetne úgy is intézni a dolgot, hogy az osztályoknak csak egy-egy érem adatnék, hanem a középiskola nyolc osztályában két-két osztálynak megfelelően négyféle éremfokozat állapíthatnák meg. Az érmekeket mindenki örökre megtartja. Hanem az is előfordulhat, hogy például a negyedik osztályos tanuló ez évben nem ütvén meg a mértéket, nem kap érmet, de az ötödikben már erősödve, újra megszerzi az érmet. Így tehát a tanulósg folytonos önmagával való versenynek lesz kitéve, miből következni fog a helyes életmód megbecsülése, a gyakorlatoknak lelkes, öntudatos végzése; ereje fokozásának, gyengülésének megfigyelése alapján maga a tanuló lesz önmagának nevelője.

Mondanunk sem kell, hogy e mérték-versenyekre és semmiféle tanulói versenyekre sem engedhető semmiféle különös előkészítés, semmiféle trening. Sőt a folytonos gyakorlat, a folytonos magával való verseny fogja a tanulókat megszoktatni, hogy minden előzetes készítés nélkül álljanak ki az erejüknek megfelelő versenyekre.

Nagyon kérjük a felsőbb tanügyi hatóságokat, rendeljék el az itt kifejtett alapon a mérték-versenyek szervezését; a magyar ifjúság hatalmas fejlődése fog-e versenyekből származni.

A „Zalaegerszegi Sportegyesület” alakuló közgyűlése.

Jelen voltak a következők: Dr. Keresztury J., Boschán Gy., Dr. Berger B., Dr. Patonay L., Wassermann S., Csiky Gy., Dr. Fatér E., Fehér M., Pásztor I., Dr. Tóth L., Dr. Hollós F., Tekács J., Deutsch M., Smith V., Borbély Gy., Sipos J., Szeliánszki N., Hantke E., Kovács J., Kosztrabesky F., Rauschenberger J., Büchler A. és Jámbor M.

I. Az egyesület megalakulása. I. Dr. Keresztury József, mint az előkészítő bizottság elnöke, üdvözlő megjelenteket és korelnök és korjegyző választását

javasolja. Megválasztották korelnöknek Boschán Gyula, korjegyzőnek Dr. Patonay László.

2. Korelnök megállapítván, hogy az alakuló közgyűlés a „Magyar Paizs”-nak Zalaegerszegen 1913. évi december hónap 4-én megjelent számában — mely a jegyzőkönyvhöz csatoltatik — szabályszerűen össze lett hívva, az ülést megnyitja s a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Pásztor Imre és dr. Tóth László tagokat.

3. Korelnök felhívására dr. Keresztury József részletesen ismerteti az előkészítő bizottság eddigi munkáját s annak eredményét. Eszerint a már beérkezett gyűjtőiveken jegyeztetett:

a) részvény 228 drb, remélhető még a takarékpénztártól 50 drb, egyesektől 22 drb, összesen 300 drb, 7000 korona értékben, 500 koronát behajthatatlannak véve;

b) tag 109, remélhető még 41, összesen 150.

Remélhető, hogy a korcsolyatér és tennispályák az Erzsébet téren, — amely jelenleg kisajátítás alatt áll, — az athletika, sport és játszótér pedig a Jáku utcza végén levő városrétten létesíthetők és a várostól hosszabb bérlet útján megszerezhetők lesznek. Az ezekre vonatkozó előzetes tervek és költségvetések elkészültek. Eszerint a befektetési szükséglet: a) korcsolya és tennisz pavillon, szolgálakással 8000 korona, b) három tennispálya 600 korona, c) játszótér 2000 korona, d) tribün, cca 3000 korona, e) különféle felszerelések 1400 korona, összesen 15000 korona.

Erre fedezet: 1. részvényjegyzés útján 7000 kor., 2. kölcsönből 8000 korona, összesen 15000 korona.

Évi fedezet: 1. 120 tag után á 12 korona összesen 1440 korona, 2. három tennispálya után 250 kor., 3. jégpálya után 600 korona, 4. játszótér után 300 korona, összesen 2590 korona. Tehát évenként 900—1000 korona fordítható az adósság törlesztésére és a részvények kisorsolására. Ez alapon ajánlja az egyesület megalakítását. Határozat. Az egyesület megalakulása kimondatott; az előterjesztett költségvetés elfogadtatott és a választmány felhatalmaztatott, hogy a szükséges kölcsönt felvehesse.

II. Felolvasatott az előkészítő bizottság által kidolgozott alapszabálytervezet. Határozat. Változtatlanul elfogadtatott és láttamozás végett felterjesztetni és azután 500 példányban kinyomatni rendeltetett.

III. Az alapszabályokban megállapított tisztviselő állásokra és választmányi tagoknak a következők választották meg:

Elnök: dr. Keresztury József, alelnök: dr. Berger Béla, titkár: Pásztor Imre, jegyző: dr. Tóth László, pénztáros: dr. Boschán Ernő, ellenőr: dr. Fatér Endre, gazda: Takács József, ügyész: dr. Patonay László, orvos: dr. Rosenthal Jenő. Választmányi tagok: dr. Czinder I., Odor Géza, Boschán Gyula, dr. Zarka Zs. Horváth Sándor, dr. Gráner Adolf, Árvay Lajos, dr. Briglevics Károly, Szelienszky Nándor, Sándor Zsigmond

dr. László Pál, Csiky György, Borbély György, Fischer Pál, Wassermann Samu, Löwenstein Ignác, Szupics Antal, dr. Csák Károly, dr. Udvardy Jenő, Vas Dezső, Czobor Mátyás, Neuwirth János, Krosetz Gyula, Fehér Miklós, Kosztrabszky Ferencz, Sipos József, Rauschenberger és dr. Thassy Kristóf. Póttagok: Kulcsár Gyula, Göbel Árpád, De Sörgo Antal, Fangler János, Suszter Oszkár. Számvizsgáló bizottság: Sommer Sándor, ifj. Horváth Jenő, dr. Hollós Ferencz.

IV. A megválasztott elnök az ülés további vezetését átvéve, köszönetet mond a maga és tisztviselőtársai megválasztásáért és indítványozza egy építő bizottság megválasztását, mely a választmánnyal egyetértve a végleges terveket elkészítse és az építési munkálatokat vezessé. Az építőbizottság tagjaivá megválasztott: dr. Keresztury J., dr. Berger B., Takács J., Pásztor I., Sándor Zs., Wassermann S. és Tantó P.

V. Elnök indítványozza, hogy az alapszabályok 12. §-a alapján mondja ki a közgyűlés, hogy egyelőre a következő szakosztályok felállítását tartja szükségesnek: torna-athletikai-, játék-, korcsolya-, tennisz-, vivő- és turisztikai szakosztályok. Elfogadtatott.

A közgyűlésnek több tárgya nem jéven elnök a gyűlést bezárta. K. m. f. t. Boschán Gyula korelnök, dr. Patonay László korjegyző, dr. Keresztury József elnök. A jegyzőkönyv hitelül látták: Pásztor Imre, dr. Tóth László.

M. Paizs.

Labdarugás.

Nemzetközi mérkőzések.

FTC—London Caledonias 1 : 1 (1 : 1). Tizenhat-ezer főnyi hatalmas tömeg várta Husvét első napján az Üllői-uti stadion nézőterén türelmetlenül azt a pillanatot, hogy megjelenjen a porondon a vendég-szereplő angol csapat, hogy már az első pillanatban megalkossa véleményét: megnyeri e tetszését már megjelenésével a skót csapat vagy sem. Maga a pálya, a nézőtér megkapóan szép látványt nyújtott, széles embergyűrű fogta körül a footballpályát, a zsufolásig megtelt nagytribün szinte félelmetesen nagyszerű volt, szorongva állottak egymás mellett az állóhely olcsóbb jegyes nézői, tömve voltak a korzópáholyok s csak a harmadik, az új tribün egyes ritkuló sorai jelezték, hogy ott még néhányan — százan-e vagy ezren — elférnének. Négy órakor már ilyen volt a helyzet s mindenki türelmetlenül várta az angol mérkőzés kezdetét, annál is inkább, mert az ezt megelőző FTC I. b.—Győr mérkőzés azt mutatta, hogyan nem szabad ily nagy és felcsigázott érdeklődésű publikum előtt ilyen footballt játszani.

Végre, háromnegyed öt órára, miután véget ért az előbbi, a Ladányi-díjért folyó czéltalan és kétségbe-ejtően sivár játék, egetverő taps közepette a pályára lépnek a London Caledoniansok. A budapesti szakértő publikum — melyhez fogható lelkes talán alig van a kontinensen — a jelekből ítélve, már az első megjelenésükre kegyeibe fogadta a vendégcsapatot. Gentlemaneket látott a pályára felvonulni, akik hamarjában, az első megjelenésük nyomán alkotot ítéletet nemcsak, hogy nem czáfolták meg, hanem a játékuk folyama alatt csak megerősítették. Hozzájárult még a kedvező ítélet hozásához az is, hogy ez egyszer valódi, hamisítatlan s a miénkkel nemcsak egyenértékű, de azt sok tekintetben felül is muló játékot mutattak be. Az eddig nálunk járt amateurcsapatok az utóbbi években rendszerint vereséggel, néha jó sok goollal terhelve volla kénytelenek otthon annak tudatára jönni, hogy azok a szép idők, mikor tuczat és másfél tuczatnyi gooldifferenciákkal győztek a Budapestre kiránduló angol csapatok, immár régen a múlté: a magyar labdarugó sport legalább is van azon a fokon, amelyen a nem elsőrangú klasszis angol amateurcsapatok állanak. Ily matchek, melyek színeink olcsó, valójában semmitmondó diadalával végződtek, diszkreditáltak nemcsak az itt járt angol csapatok nyomán az ottani footballviszonyokat, de alkalmasak voltak arra is, hogy a páratlanul áldozatkész fővárosi sport, első-sorban footballpublikumban a husvéti angol mérkőzések komolyságába vetett hitét is megingassák. Hiába minden vásári, nagydobszerű reklám: közönségünk annyira figyelemmel kíséri már a szigetország sportját, hogy sokszor jobban tud már disztिंगválni, mint a matcheket lekötő footballparlamentairek.

A London Caledoniansokban elsőrangú amateurcsapat volt a FTC ez évi angol vendége, melynek játéka, a csapat minden tagjának tudása — újból arra a magaslatra helyezte az angol amateur labdarugó sportot, amelyen egy decenium előtt láttuk — akkori konstellációk szerint elérhetetlennek hitt magasságban ragyogni. Játékuk a tipikus amateurjáték ismérvein kívül nem nélkülözötte a profistilus szemképrázató automatikus helyezkedéseit, a hajszálfinom passzokat, a jó kombinációt, amely tényezők együttvéve magyarázatát adják annak, hogy hogyan tudta ez a csapat a kontinens legjobb footballnációjának, a dánok csapatát legyőzni. Ideális fair játék volt még a londoni skótok munkájának egyik oly előnyös, jellemző tulajdonsága, úgy hogy a match alatt fault miatt — angol részről — nem is szakadt meg a játék. Egyénileg is első kvalitású játékosokból áll a csapat, de mégis ki kell emelnünk három nevet, amelyeknek viselői kiemelkedtek az ensembleből: Mason, a kapus, Ralston balbeck és Walton jobb összekötő, Masonhoz fogható kapus csak a legelsőrangú hivatásos csapatokban található, biztos labdafogásánál csak a helyezkedése volt bámulatosabb, úgy hogy — a közönség vélekedése

szerint — vonzotta magához a labdát. Helyezkedésben kitűnő volt Raiston, biztos kapcsolásai, hatalmas rugásai elismerést keltek. Burn helyett Brooker játszott jobb hátvédett, sokat mentett. A támadások gerincze a már említett Walton jobb- és Goul bal-összekötő volt, míg a centercsatár szerepét betöltő Mc. Kay volt a támadáskor leggyengébb embere csupán labdaosztogatása volt jó, míg az előzetes hirdások jelezte lövőképessége ezuttal úgy látszik cserben hagyta. A két szélső — Melhuish a jobb, Campbell a bal oldalon — nem maradt a vendégcsapat tudása mögött, míg a halvesor — Mitchell, How és Lauhland szürkébb játékot produkált. mint azt vártuk volna, főleg a védelmet támogatták, úgy hogy sokszor az előrehuzódott csatársor és a hátvédek között óriási űr maradt.

Az FTC úgy látszik a szezon derekára jut lendületbe, játékok általában teljes elismerést érdemel, — egyes részek kivételével és ez a jobbszárny, amelyen Weisz—Tóth játéka — mi tagadás, szomorú látvány volt. Előbbi kényelmes, de amellett félénk játékaival nem való be az első csapatba, míg utóbbi a teljes letörést, mutatja, oly formahanyatlás, mely a szezon derekán aggasztó. Annál jobb Pataki, kinek a rövid kényszerpihenő csak használt s aki ma a legjobb centercsatár jelzőre joggal aspirálhat s akinek ideális centercsatár-játéka kiemelkedett a mezőnyből. Meglepett dr. Borbás agilis, gyors játéka, amíg Schlosserről csak a régít mondhatjuk, kár azonban, hogy kissé önzően játszott s Patakinak még akkor sem adott labdát, amikor az teljesen tisztán állott, úgy talán zöld-fehér győzelemről számolnánk ma be. A fedezetsor legjobb embere ismét csak Blum volt, aki tegnapi játékaival újból reprezentatív formát árult el, biztos volt úgy a lekapcsolása, mint a passza is. Várakozáson felül jól játszott Weinber is, kár, hogy sokat elkalandozott és testi erejét néha-néha tulságosan is igénybe vette; Kiss játszott jobb híján a centerhalf fontos posztján, de vasárnapi játéka, — mely egyébként fejlődést mutat, — még mindig nem igazolta azok várakozását, kik benne látják a bajnokcsapat centerhalfját. Payer méltó ellenfele volt az angol csatároknak s sokszor mentett veszélyes, biztos gólnak látszó helyzeteket, nem egyszer még Rumboldot is helyettesítette, ki úgy látszik betegsége miatt nincs képességeinek teljes birtokában. Ungár igen jó volt, de a kapott gól az ő vétké, mert kátározottan könnyelműen járt el akkor, mikor annyi ideig késlekedett a labdának a mezőnybe való továbbításával s megvárta, míg a feléje, rohanó skót csatár közelébe jut.

Maga a játék élvezetesen szép látványt nyújtott: fel és alá hullámozott, úgy, hogy a labda egyik pillanatban még Ungárt foglalkoztatta, hogy azután, talán már a következő pillanatban, Masson kezei között akadjon meg. Oly óriási volt az iram az első féldőben, hogy ehhez fogható nem mindennap láthatunk s mely

ilyenformán ki is fullasztotta a két mérkőző felet. Ennek a következménye volt az a visszaesett játék, mely a második féldő utolsó 30 percében az előbbihez viszonyítva, nem volt olyan nivós. A jobban kimerült fél az FTC volt, de ez nem jelentette a játék feladását, amit eléggé bizonyít az is, hogy a bíró sipja az FTC-nak heves támadása közben jelezte a mérkőzés befejeztét. Hogy az FTC még sem tudott győzni, az az említettekén kívül még abban is keresi indokát, mert a szerencse bizony nem nagyon szegődött szolgálataiba. Voltak kritikus pillanatok, mikor a hajszálon mulott, hogy a labda fenn nem akadt, be nem perdült az angol hálóba, de a legutolsó pillanatban mindig megjelent a mentség Raiston képében.

Magyar kombinált csapat — London Caledonians FC. 1:0 (0:0). Bíró: Langfelder. Az Üllői-uti pálya husvét hétfői attrakciójaként egy magyar kombinált csapatnak kellett játszania az előző napi skót csapattal. Tizenkétezer néző volt kíváncsi a vendégcsapat második napi szereplésére, mely — konstatáljuk mindjárt referádánk elején — nem ért fel a bemutatkozásuk alkalmával produkált játékkal. Úgy látszik, az első mérkőzés irama, tempója következtében érzett fáradtságot nem tudták a London Caledonians szimpatikus játékosai kiheverni, mert hétfői szereplésük után nem lehetett reájuk ismerni. Mintha kicserélték, nem pedig megerősítették volna a vasárnapi csapatot, oly merőben más benyomást keltett a játékok. Nyoma sem annak a szép kombinációs játéknak, mely vasárnap annyiszor ragadta tapsra a nézőt, hiányzott az a szédítő iram, melyet előbbi nap a mérkőzés négyötöd-részeben diktáltak. Nem volt jó semmikép az az összbenyomás, amit tegnapi játékok nyomán alkotott magának az elfogulatlan néző, ami annál nagyobb baj, mert az első mérkőzésük nyomán támadt jó vélemény eloszlottnak tekinthető. Végeredményben azonban arra a konklúzióra kell jutni mindenkinek, hogy két egymásutáni délutánon nem lehet egyenlő erejű ellenfelek szemben ugyanazzal a csapattal mérkőzést rendezni, anélkül, hogy ne kockáztatnák — még oly kvalitásos csapat esetében is — mint a London Caledoniansok — a csapat hírnevét.

A második mérkőzésre a csapat az előbbi nappal szemben, némi változással állott ki. Hiányzott, mindenekelőtt a vasárnapi mérkőzés fenomenális képességű kapusa, akit Ellen igen gyengén helyettesített s akinek valamelyest gyengébb védelem mögött okvetlenül több gól terhelte volna hálóját. A gyenge centercsatár, Mc Kay helyett Gaul játszott, de sokkal többet ő sem mutatott, míg az ő helyén Nesbith játszott — jól. A magyar kombinált csapat felállítása a következő volt: Zsák—Payer, Ludvig—Kiss, Károly, Blum—Borbás, Schlosser, Bodnár, Tóth, Weisz. A felállítás — a Tóth—Weisz szárny kivételével — megfelelt nagyjában a közbizalomnak, s ha bárkit is állítottak volna Weisz helyére, eredményesebb lett volna

a magyar csatársor szereplése. Feltűnő jó volt Károly, s ami még kellemesebben lepte meg a közönséget, végig bírta a tempót; Ludvig is jól állotta meg a helyét, de néha tulságosan elkalandozott. Czentercsatár az első félidőben Bodnár volt, kit a helycsere után Tóth váltott fel, úgy hogy Bodnár visszakerült eredeti helyére, ahol azután jobban látta hasznát a magyar támadás, egynéhány bombaszerű lövése a bizonytalan angol kapusnak dolgot ugyancsak adva. Kiss a jobb edezet helyén többet mutatott, mint vasárnap a czensterben.

Angol támadás nyitja meg a mérkőzést, a magyar térféltől Payer hatalmas rugása tereli át a labdát, de az ennek nyomán létrejött magyar támadást Potya faultja akassza meg. Borbás lefutásából veszélyes helyzet támad az angol kapu előtt, de Broocker taccsrament Offside miatt ismét a kombinált csapat kerül támadásba, de Potya lövését a kapus, noha kiejti kezéből a labdát, mégis menti.

Állandó a magyar offenzia, melyből Borbás több lefutása viszi az angol kapu felé a labdát, de Ralston mindent elhárít. Az első negyedórán esik az első komoly támadás, Walton remek csavart lövését Zsák kitűnően menti. Ismét a magyar csatársoré a támadás s Schlossernek a tizenhatos vonalról a kapura küldött suttja hajszállal süvit el a lécz mellett. Bodnár a kapu felé lő, majd a skótok érnek el Ludvig hibájából két kornert, mely eredményt nem hoz. Állandó a kombinált csapat fölénye, de a kitűnő backpár minden támadást leszerel. A félidő utolsó percében Zsák kifut; de Ludvig ment.

A második félidőben magyar támadás foglalkoztatja az angol kapust, Potya faultja miatt a London Caledonians jut szabadrugáshoz, de Ludvig hatalmas rugással tereli a labdát az angolok térfelébe, Potya óriási suttja azonban a kapuban álló backon akad meg. A 10. percben Borbás lefut, beadásából Schlosser hatalmas erővel küldi a labdát a hálóba, amelyet Ellen meg sem kísérelt védeni. A vendégcsapat a kapott gólról elég szépen kidolgozott támadással felel, de Walton lövése célt téveszt. A magyar támadások mind sürűbbek lesznek, de egyrészt a jól helyezkedő védelem, másrészt a magyar csatársorban mutatkozó fáradtság miatt az eredmény nem változik. Még egyszer van kritikus helyzet az angol kapu előtt, amikor is Potya Kiss passzával lefut, de Ralston az utolsó pillanatban meghiúsítja a támadást. Magyar támadás közben jelzi Langfelder a mérkőzés végét, amely a fair játék szempontjából sem volt oly ideális, mint az első napi. P. H.

Athletika, torna, vivás.

A céllövők Királydija. A Magyar Jogász Sport Egylet szétküldte a május 17-én, Szemere Miklós cs. és kir. kamarás pestszentlőrinci lövőházában eldöntésre kerülő hadi céllövő verseny feltételeit. A klasszikus küzdelem ismét találkozóra hívja fel az ország legjobb

céllövőit és kétségtelen, hogy a jurista klub rendezésében lefolyó vetélkedés az idén is a legjelentősebb sportesemények egyike lesz. A király ez évben is értékes díjat ad a győztesnek, míg a második József királyi herczegnek, a céllövő ünnep fővédőjének díjat kapja, a harmadiknak pedig a honvédelmi miniszterium tiszteletdíja van kitűzve. Díjat tüzött ki még a kultusz-miniszterium, a közös hadügyminiszterium, herczeg Festetics Tasziló és gr. Wenckheim Lázsló, a jurista klub elnöke. Részletes versenyfeltételeket kívánatra, válaszbélyeg ellenében, minden érdeklődőnek megküldi dr. Zorkóczy Tibor ügyvéd, a céllövő szakosztály elnöke (VIII., Üllői-ut 4.)

Uj sportegyesület a fővárosban. A Magyar Élet és Járadék Biztosító Intézet Tisztviselőinek Sportegyesülete czimen a fővárosban új sportegyesület alakult, amelynek védnökéül Dénes Tibor vezérigazgatót és díszelnökül Lévai Zsigmond dr. t és Rudnyánszky Sándor báró igazgatót kérték fel. Az egyesület célja minden testgyakorlati ág művelése. A tisztikar a következőkből áll: Elnök Hajós Aladár, alelnökök Bass Gyula és Engel Lajos dr., titkár Ludwig Géza, jegyző Erdélyi Róbert, pénztáros Somló Jenő, ellenőrök Marczinka Géza és Munk Béla, háznagy Schmidt Károly, szertáros Weiszberger Ernő, ügyész Engel Lajos dr. Football intéző Bihari Mór (Andrássy ut 8.).

Ujpesti Önkéntes Mentők Sport-Egylet. Az Ujpest-rákospalotai Önkéntes Mentő-Egyesület működő tagjai április elsején Oszman Mór dr. igazgató-főorvos elnöklése alatt „Ujpesti Önkéntes Mentők Sport Egylete 1914.” néven a sport minden ágával foglalkozó sport-különítményt alakítottak a következő tisztikarral az élén: Díszelnök Oszmann Mór dr. ig. főorvos, elnök Oszmann Elemér őrsparancsnok, ügyvezető-elnök Schön István, titkárok Fodor Zoltán és Kunszt János, jegyző Scharf Sándor, pénztáros Lévius Lajos, ellenőr Steiner Arthur, szertáros Klein Lajos. Bárminemű megkeresések Oszmann Elemér elnök czimére Ujpest-rákospalotai Önk. Mentő-Egyesület (Ujpest, Apponyi Albert-u.) küldendők.

A Zalaegerszegi Sport-Egylet választmányi ülésén dr. Keresztury az egylet folyó ügyeiről tájékoztatta a megjelent választmányi tagokat. Az Erzsébet-utca mellett levő telek ügyében folyik a törvényes kisajátítás. A helyiség az őszre épül fel, de a földmunkálatokkal és a tennispályákkal valószínűleg júniusra elkészülnek. Az elnökséget felhatalmazza a választmány, hogy a szükséges költségekre 8000 koronát folyósíthat. A jegyzeti részvények árát tehát be kell fizetni. Dr. Thassy Kristófot kérte fel a választmány pénztárnoknak. A gyűlésen dr. Rosenthal Jenő azt indítványozta, hogy az egylet járuljon memorandummal az Országos Testnevelési Tanácshoz pénzsegélyért vagy részvényjegyzésért. Dr. Rosenthal javaslatát egyhangulag magáévá tette a választmány. Az átíráshoz a főispán támogatását is megfogják kérni. Az egyes szakosztályok vezetésére

3-3 tagot kért fel a választmány. Ezután helyszíni szemlét tartottak a „Libagyep“-réten, mely a kismalom felé vezető uttól balra fekszik. Ezen a területen lesz a játéktér, tribünnel. Nagyobb (3 hold). mint az előbb kombinációba vett hely s szárazabb és szintén közel eső, könnyen megközelíthető.

M. P.

Az MTK tornász bajnoksága. A Magyar Testgyakorlók Köre tornaszakosztálya mult héten rendezte első klub-bajnokságát hölgy-estély keretében, amelyen a hölgytorna-osztály tagjai teljes számmal vettek részt. A tornaterem a hölgytagok hozzátartozóival és klubemberekkel zsúfolva volt. A jelen voltak végig osztatlan tetszéssel kísérték a hölgyek és férfiak vegyes szabadgyakorlatait, majd a hölgy mintacsapat fabot-gyakorlatait, a korlát-mintacsapatot, a férfiak svédrendszerű gyakorlatait, majd a legkiemelkedőbb számát a torna-

estélynek, a klub-bajnoki versenyeket. A Gellért, Szalay, Dückstein, Müllerből álló mezőny az országos bajnokság gyakorlatait végezte oly precizitással, mely minden várakozást felülmúlt. A klub kárpótolni kívánta a klub-bajnoksággal azon tornászait, akik Magyarország bajnokságában nem vettek részt és a tornászok dicséretére válik, hogy oly szorgalommal készültek, mint egy országos bajnokságra. A verseny eredménye:

Klub-bajnokság korlátos: 1. Szalay József 43.75. 2. Gellért Imre 43.70. 3. Drückstein Zoltán 35.50. — Klubbajnokság gyűrűn: 1. Szalay József 43.75. 2. Gellért Imre 42.75. 3. Dückstein Zoltán 40.50. — Klubbajnokság nyújtón: 1. Szalay József 42.10, 2. Gellért Imre 37.75. 3. Dückstein Zoltán 22.50. — Klubbajnokság lovon: 1. Gellért Imre 44.20. 2. Szalay József 43.20. 3. Dückstein Zoltán 26.40.

Magyar királyi államvasutak.

A vonatok indulása Bpest kel. p. u.-ról. Érv. 1913 október 1-től.

A vonatok érkezése Bpest kel. p. u.-ra. Érv. 1913 október 1-től.

Vonat-szám		óra	perc	vonat-neme	hová	Vonat-szám		óra	perc	vonat-neme	hová
Délután		Délután		Délután		Délután		Délután		Délután	
1110	5 40	szv.			Balatonfüred, Tapoleza	612	12 2	szv.			Arad, Tövis, M.-Sziget
310	5 40	"			Hatvan	914	12 2	"			Újvidék, Sarajevo
302	6 25	gyv.			Ruttká, Berlin	314	12 30	"			Hatvan
22	6 30	szv.			Bicske	10	12 30	"			Szombathely, Wien
8	6 40	"			Wien, Graz, Sopron	1008	12 45	"			Fiume, Róma, Eszék
1502	6 45	gyv.			Kassa, Csorba, Bártfa	1504	1 20	gyv.			Kassa, Poprád-Felka
1512	6 55	szv.			Kassa, Csorba	316	1 25	szv.			Gödöllő
1002	7 00	gyv.			Fiume, Torino, Róma, Pécs, Vinkoveze	1304	1 40	gyv.			Fehring, Graz
602	7 05	"			Arad, Brassó	404	2 00	"			Sátoraljujhely,
906	7 10	"			Belgrad, Sofía	604	2 10	"			Lemberg, Kassa
1302	7 20	"			Fehring, Graz, Triest	916	2 15	szv.			Wien, Paris
402	7 25	"			Stryj, Przemysl	604	2 10	"			Arad, Bukarest
312	7 30	szv.			Lemberg	916	2 15	szv.			Kiskőrös
908	7 45	"			Gödöllő	304	2 20	gyv.			Ruttká, Berlin
608	7 50	"			Belgrad, Sofía	318	2 25	szv.			Hatvan
406	8 10	szv.			Vinkoveze	320	2 30	"			Pécel
512	8 20	"			Arad, Brassó, Bukarest	26	2 30	"			Bicske
1906	8 25	"			Munkács, Lawoeczne	518	2 40	"			Szolnok
306	8 35	"			Kolozsvár, Brassó	1292	2 45	gyv.			Szabadka, Sarajevo
1706	8 55	"			Eszék, Bród	1902	2 55	"			Tapoleza, Eszék
2	9 10	gyv.			Ruttká, Berlin	904	3 20	"			Belgrad, Konstantin
22a	9 30	szv.			Msziget, Stanislaw	1016	3 30	szv.			Paks
1503 ²⁾	9 35	gyv.			Wien, Sopron	18	4 25	"			Komárom
918	10 00	szv.			Bicske	322	4 25	"			Gödöllő
516	10 05	"			Kassa, Poprád-Felka	606	5 00	gyv.			Arad, Bukarest,
1112	10 45	"			Kunszentmiklós, Tass	410	5 10	szv.			M.-Sziget
24	11 55	"			Nagykátá	6	5 15	gyv.			Lawoeczne, Lemberg
					Balatónfüred, Tapoleza	324	5 20	szv.			Győr, Sopron,
					Bicske	522	5 40	"			Szombathely, Wien
						308	5 55	"			Gödöllő
						920	6 05	"			Nagykátá, Szolnok
						1004	6 15	gyv.			Ruttká, Berlin
						514	6 15	szv.			Kunszentmiklós-Tass
						326	6 25	"			Fiume, Róma, Napoly
						328	6 40	"			Kolozsvár, Brassó
						28	6 45	"			Pécel
						920a	6 55	"			Hatvan
						524 ²⁾	7 10	"			Bicske
						16	7 20	"			Kunszentmiklós-Tass
						382	7 35	"			Nagykátá, Szolnok
						1006 ³⁾	7 40	gyv.			Győr
						1708	7 45	szv.			Hatvan
						1514	8 00	"			Fiume, Nizza, Cannes
						910	8 05	"			M.-Sziget, Stanislaw
						1908	8 30	"			Kassa, Csorba, Bártfa
						334	8 40	"			Belgrad, Sarajevo
						526 ⁴⁾	9 00	"			Pécs, Bród
						1308	9 15	"			Gödöllő
						610	9 30	"			Szolnok
						1506	10 00	gyv.			Győr, Graz
						336	10 05	szv.			Arad, Brassó
						1010	10 25	"			Kassa, Csorba, Bártfa
						408	10 25	"			Pécel
						12	10 55	"			Fiume, Tapoleza
						338	11 10	vv.			Kassa, Csorba,
						912	11 15	szv.			Lemberg
						614	11 25	"			Szombathely, Wien
						422	11 35	vv.			Ruttká, Poprád-Felka
						14a	11 55	szv.			Bród, Belgrad, Sofía
											Arad, Debreczen
											Miskolcz, Kassa
											Bicske

Vonat-szám		óra	perc	vonat-neme	honnan	Vonat-szám		óra	perc	vonat-neme	honnan
Délután		Délután		Délután		Délután		Délután		Délután	
339	5 10	vv.			Berlin, Ruttká	323	12 10	szv.			Gödöllő
645	5 20	tsz.			Debreczen, N.-Várad	611	12 30	"			Bukarest, Arad
309	5 30	szv.			Hatvan	301	12 50	gyv.			Berlin, Ruttká
1905	5 30	"			Eszék, Tapoleza						{Konstantinápoly,
609	5 45	"			Brassó, Arad	903	1 00	"			Belgrad
909	5 45	"			Sofía, Bród, Belgrad	401	1 05	"			Lemberg, Kassa
19	5 55	"			Torbágy	7	1 20	szv.			Wien, Sopron,
313	6 00	"			Pécel	601	1 25	gyv.			Bukarest, Arad
17	6 05	"			Komárom	1201	1 30	"			{Sarajevo, Bród,
1707	6 15	"			Stanislaw, M.-Sziget						Szabadka
11	6 25	"			Wien	1	1 40	"			London, Paris, Wien
1505	6 30	gyv.			Lemberg, Poprád-	1901	1 55	"			Eszék, Pécs
513a ¹⁾	6 40	szv.			Felka, Kassa	325	2 10	szv.			Hatvan
407	6 50	"			Nagyvárad	1501	2 20	gyv.			Poprád-Felka, Kassa
1007	6 50	"			Lemberg, Stryj, Kassa	1301	2 25	"			Graz, Fehring,
1003	7 00	gyv.			Fiume, Zágráb	919	2 40	szv.			Kunszentmiklós-Tass
315	7 05	szv.			Róma, Triest, Fiume	23a	8 00	"			Bicske
513	7 20	"			Gödöllő	511a ⁴⁾	8 10	"			Nagykátá
917a	7 25	"			Brassó, Kolozsvár	1111	4 00	"			Tapoleza,
317	7 30	"			Kunszentmiklós-Tass	327	4 20	"			Balatónfüred
319	7 40	"			Gödöllő	329	5 25	"			Pécel
21	7 45	"			Hatvan	511a ⁴⁾	6 00	"			Gödöllő
1809	8 00	"			Bicske	1705	7 00	szv.			Szolnok
911	8 10	"			Graz, Fehring	15	6 20	"			Bukarest, Debreczen
1513	8 15	"			Sarajevo, Belgrad	1507 ⁵⁾	6 25	gyv.			Berlin, Károlyhida
1015	8 20	"			Bártfa, Csorba, Kassa	3	6 35	"			Poprád-Felka, Kassa
519	8 35	"			Paks	3	6 35	"			Wien, Graz
321	8 45	"			Bukarest, Kolozsvár	907	7 20	"			Stanislaw, M.-Sziget
13	9 20	"			Hatvan	607	7 25	"			Bukarest, Arad
307	9 25	"			Győr	421	7 35	vv.			Szerencs
1005 ⁶⁾	9 35	gyv.			Berlin, Ruttká	305	7 45	szv.			Berlin, Ruttká
913	9 55	szv.			Fiume, Tapoleza	25	7 50	"			Bicske
5	10 05	gyv.			Szabadka	1109	8 05	"			Tapoleza,
409	10 20	szv.			{Bruck-Királyhida,	1009	8 15	"			Balatónfüred
23 ⁷⁾	10 45	"			{Szombathely, Sopron	405	8 20	"			Fiume, Bród
605	11 30	gyv.			Miskolcz	9	8 45	"			Lawoeczne, M.-Sziget
					Cannes, Nizza, Bicske	1511	8 50	"			Wien, Graz
					{Nagyvárad,	27	9 00	"			Csorba, Kassa
					{Debreczen, Arad	331	9 10	"			Bicske
						1907	9 10	"			Pécel
						603	9 20	gyv.			Vinkoveze, Eszék, Pécs
						29 ⁸⁾	9 28	szv.			Brassó, Arad,
						303	9 35	gyv.			Triest, Torbágy
						1001	9 35	"			Berlin, Ruttká
						915	9 45	szv.			Róma, Fiume, Pécs
						408	9 55	gyv.			Kiskőrös
						905	10 00	"			Lemberg, Przemysl
						1303	10 10	"			Sofía, Belgrad
						333	10 25	szv.			Graz, Triest
						525	10 35	"			Gödöllő
						1503	10 45	gyv.			Szegesvár, Kolozsvár
											Bártfa, Csorba, Kassa

A vonatok érkezése Budapest-Józsefvárosra. Délután.

515 ⁷⁾	4 40	szv.			Szolnok
517	5 00	"			

A svéd torna tanítása. Az elemi iskolai tanítószáz részére a tanács ebben az iskolai évben továbbképző testnevelési tanfolyamokat rendezett. Hogy a továbbképző kurzusok milyen jó hatással vannak az elemi iskolai testnevelésre, a honvéd-utcai polgári iskola tornatermében iskolás leánygyermekkel bemutatták egy svéd tornaóra lefolyását. Az érdekes bemutatást nagy közönség nézte végig. Ott volt többek között Déri Ferencz dr. tanácsos, azonkívül a testnevelés iránt érdeklődő tanárok és szakférfiak és a szatmári róm. kath. tanítónőképző-intézet növendékei Kovács igazgatóval és két apácza főnöknővel az élükön. Déri Ferencz tanácsos meleg elismerését fejezte ki a tanfolyam vezetőjének, Proff Kocsárd bárónénak és az iskola leánykák tanítóinak, Purjesz Jolánnak és Purjesz Margitnak.

A Szegei AK március 22-én rendezte első kerületi birkozó versenyét, melyen a szabályok értelmében Pollák József és Regdon Mihály, a BAK volt birkozói, jogosulatlanul indultak a SzAK színeiben, miután átigazolás alatt voltak. Fischer Tibor, a szövetség küldöttje, saját felelősségére engedte őket indulni, miután véleménye szerint többet ártott volna a szegei birkozó sportnak akkor, ha indulásukat felfüggeszti, mint amennyivel így ártott a szabályoknak. A szakosztály kedd esti ülésén tudomásul vette Fischer Tibor jelentését, mellyel egyttal helyeselte eljárását. Ezzel kapcsolatban az átigazolási szabályokat úgy fogják módosítani, hogy akik katonáskodás miatt vidékre kerülnek, vagy egy éve nem versenyeznek, úgy azokat mindjárt igazolni fogják az illető egyesületeknek.

Magyar királyi államvasutak.

A vonatok indulása Budapest nyugoti p. u.-ról. Érvényes 1913 október hó 1-től.				A vonatok érkezése Budapest nyugoti p. u.-ra. Érvényes 1913 október hó 1-től.			
vonat- szám	óra	perc	vonat- néme	vonat- szám	óra	perc	vonat- néme
Délelőtt				Délután			
154	5 00		szv. Vác	164	12 05		szv. Rákospalota-Újpest
152	5 15		" Rákospalota-Újpest	714	12 15		" Szeged
122	5 25		" Érsekújvár	1404	12 20		gyv. Zsolna, Berlin
718	5 40		" Szeged, Szolnok	138	12 25		szv. Nagymaros
4102	6 00		" Esztergom	4106	12 30		" Esztergom
6502	6 30		" Lajosmizse, Kecskemét	166	1 00		" Rákospalota-Újpest
156	6 35		" Rákospalota-Újpest	4140 ¹⁾	1 3 ²⁾	tvz.	" Piliscsaba
102	6 50	k. ost. exprv.	Wien, Paris, Ostende	168	1 30		szv. Dunakeszi-Alag
510	7 00	gyv.	Segesvár, Stanisla	4108	1 50		szv. Esztergom
1402	7 05		" Zsolna, Berlin	106	2 00	gyv.	Wien, Paris
104	7 55		" Nagyszombat, Wien	126	2 10	szv.	Párkány-Nána
158	8 00	szv.	Dunakeszi-Alag	170	2 15		" Rákospalota-Újpest
708	8 25	gyv.	Orsova, Bázias	4110	2 20		" Esztergom
712	8 40	szv.	Bázias, Karánsebes	506	2 25	gyv.	Szatmár-Németi, Brassó
134	8 45		" Nagymaros	108	2 30		" Wien
4104	9 05		" Esztergom	120	2 35	szv.	Galánta
114	9 15		" Wien, Berlin	704	2 40	gyv.	Bukarest, Bázias
160	9 45		" Rákospalota-Újpest	6710	2 45	szv.	Czegléd, Szolnok
162	11 00		" Rákospalota-Újpest	6506	2 50		" Lajosmizse, Kecskemét
6504	11 10		" Lajosmizse, Kecskemét	172	3 10		" Rákospalota-Újpest
116	12 00		" Wien	140	3 55		" Nagymaros
				174	4 10		" Rákospalota-Újpest
				716	4 30		" Szeged
				110	5 15	gyv.	Wien
				142	5 20	szv.	Nagymaros
				176	5 50		" Rákospalota-Újpest
				128	6 00		" Párkány-Nána
				722	6 10		" Vecsés
				144	6 15		" Nagymaros
				724	6 20		" Monor, Ócsa
				4114	6 40		" Esztergom
				726	6 45		" Czegléd, Szolnok
				1406	6 50	gyv.	Pozsony, Zsolna, Berlin
				130	6 55	szv.	Párkány-Nána
				726 ^{a2)}	7 00		" Czegléd
				178	7 15		" Rákospalota-Újpest
				728	7 35		" Czegléd
				6508	7 40		" Lajosmizse
				132	7 55		" Vác
				710	8 05		" Bukarest, Bázias
				182	8 20		" Dunakeszi-Alag
				1408	8 40		" Zsolna, Berlin
				118	9 30		" Wien, Páris
				502	9 35	gyv.	Bukarest, Stanisla
				184	10 00	szv.	Dunakeszi-Alag
				706	10 15	gyv.	Szeged, Bázias, Bukarest
				504	10 50		" Marosvásárhely
				720	10 55	szv.	Kiskunfélegyháza
				4116	11 10		" Esztergom
				902 ³⁾	11 30	k. ost. exprv.	Belgrad, Konstantinápoly
				146	11 35	szv.	Vác
				702 ⁴⁾	11 45	k. ost. exprv.	Bukarest, Konstantinápoly
A vonatok indulása Buda-Császárfürdőről.				A vonatok érkezése Budapest-Császárfürdőbe.			
4002	5 55	szv.	Esztergom	4006	12 15	szv.	Esztergom
4004	8 54	"	Esztergom	4040 ¹⁾	12 57	"	Piliscsaba
				4010	2 11	"	Esztergom
				4012	6 20	"	Dorog
				4016	11 03	"	Esztergom
4001	5 30	szv.	Dorog	4011	2 10	szv.	Esztergom
4005	7 16	"	Esztergom	4013	5 20	"	Esztergom
4007	8 20	"	Esztergom	4017 ³⁾	8 21	"	Piliscsaba
4009	10 04	"	Esztergom	4015	10 07	"	Esztergom

Előfizetési díj:

Negyedévre ... 2 kor.
Félévre ... 4 kor.
Égész évre ... 8 kor.

Egyes szám 40 fill.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Főmunkatárs: KÁRPÁTI BÉLA.

Szerkesztőség és
kiadóhivatalII., Irma-tér 3. szám,
I. em. 3.Megjelen július és
augusztus kivételével
havonta kétszer.

Achilles Sport-Egylet
Aradi Korcsolyázó-Egylet
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egylet,
Kolozsvári Athletikai Club

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Úszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátoraljaiújhegyi Korcs.-Egylet,
Selmeczi Akad. Athleta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni av. főgymn. testgy. Köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi Torna- s Vivóegy.
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zombolyai Athletikai-Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A tanulói turistaság veszélyei.

Nincsen igazabb barátja e sorok írójánál senki a tanulói turistaságnak és mégis, jobban mondva, éppen ezért, fel kell emelnünk szavunkat az ujabban szülők és tanárok révén halatszó panaszok dolgában.

Röviden elmondunk a múlt iskolai évről egy tanári panaszt. A tanulók lehettek egy csapatban 12—13-an. A tanár sem a cigarettázást, sem a szeszes italok élvezetét nem engedte meg. A hegyi tura bevégezése után a falu korcsmájában megebédelt a társaság. Ebéd után a közeli erdőben heveredtek le a fiuk. A tanár elaludt. Ezalatt négy tanuló visszalopódzott a korcsmába borozni. A négy között kettő olyan volt, ki még soha bort nem ivott. A két csábító fiu nemsokára visszatért a csapathoz avval a hírrel, hogy másik két társuk betegesen fekszik a faluban. A megrémült tanár futva ment a fiuk után, kik holtrészezen dülöngéltek az utcán. Még örülnie kellett, hogy más baj nem történt. Kocsit fogadtak és úgy mentek a messze vasuti állomáshoz.

Más iskolában a cigarettázástól lett rosszul egy fiu, kit az nap haza sem hozhattak.

Tehát két fő baj van a tanulói turistaságnál: a szeszes italok élvezete és a dohányzás.

Erről pedig csakis a szülői nevelés tehet, mert a legtöbb családnál mindkettőt megengedik. A legnagyobb baj pedig mindkettőnél, hogy már a kis gyermeket azzal vigasztalják a gyenge tilalomnál, hogy majd ha nagy leszel, ihatsz és pipázhatsz eleget. A gyermek pedig ezzel azt hiszi, hogy az ivás, pipázás a legszebb férfias erény, melyet így minél előbb gyakorolni akar. Mert nincsen egyetlen gyerek se, kinek ne volna kin és gyötrelme az első ivás és pipázás. Nem gyönyörüségből lépik át az egészségtani szabályokat, hanem éretlen, gyerekes fitogtatásból, nagyzási vágyból. Arról kell a tanulókat példaadással meggyőzni, hogy a felnőtteknek sem jó a dohányzás és a szeszesitalok élvezete. Csak olyan tanárnak kellene a fiukat kirándulásra vinni, ki maga sem nem borozik, sem nem dohányzik.

A szülők panasza is a legtöbbször az, hogy fiuk a kirándulások alkalmával szokja meg a cigarettázást. Sok jóindulatu tanár azt mondja, hogy nem akarja elrontani a gyerekek mulatóságát és mindent megenged nekik. Pedig a jószág többet árt a fiuknak, mint a legnagyobb szigor.

A tanulókat az is rontja, ha nagy különbség van a kirándulók közt. Az idősebb fiuk henczegő beszélgetése, a frivolságra hajló

élczelődés a kisebbekre nagyon rossz hatása. Legjobb, ha a tanulók csak osztályonként teszik meg kirándulásaikat kellő számú tanár vezetésével.

A turistaságnál veszély fenyegeti a tanulók egészségét a meghülés útján. A tulhevült szomjas gyereket a hidegvíz ivástól nagyon kell óvni. Hasonlóképp vigyázni kell, hogy a szélről, esőtől védve legyen a turista jó felöltővel. De e téren már a párszor gyalogolt fiúnak elég tapasztalata van.

Nagyon sokat várunk a turistaság okos módját illetőleg a cserkész intézménytől. Azonban ma még itt a legnagyobb baj, hogy nincs eléggé képzett vezető. A legkisebb tanulók közt terjed el rohamosan a cserkészlet és e kis fiukat az idej hideg tavaszi napokban gyenge ruhában vitték a hegyek közé olyan turákra, melyek csak nagyobbaknak lettek volna megengedhetők.

Mindenféle testgyakorlásnak van veszélyes oldala, még a legkevesebb a turistaságé, mert ez maga legtermészetesebb mozgás, a járás. Csak arra kell törekedni már az elemi iskolában, hogy az egészségre már a legkisebb gyerek is tudjon vigyázni. És e célra is a legjobb mód a turistaság.

Oly rohamosan fejlődik az utolsó tíz év alatt a tanulói turistaság, hogy ha e fejlődés így tart, elérjük a németek vándorlási fokát, hogy egy-egy szép vasárnap valóságos népvándorlásnak képét nyújtja.

Legyünk rajta, hogy az itt-ott tapasztalható hibákról elszokjunk, a mulasztásokat pótoljuk.

De a leghatalmasabb fejlődést akkor fogja a tanulói turistaság elérni, ha a diákvándorlásokra az egész országban berendezkedünk diákszállókkal. Mert a mai drága szállást és étkezést szegény tanulóágunk nem bírja fizetni. Hisz most sincsen olyan tura, a melyre elég lenne a tanuló zsebpénze. Ma egy három-négy napos utazás 40—50 koronába kerül. Ezen kellene országos mozgalommal segíteni.

L. M.

A testgyakorlatok módszertanából.

A kifárasztás a tornaórán.

Az emberi test fejlődése csak bizonyos életfeltételek meglétével van biztosítva; ilyen életfejlődési szükség a mozgás is. Ugyde, tudjuk, hogy évtizedekig mozdulatlan fekvőhelyzetben élnek a betegek. Tehát magához az élethez nem, hanem a fejlődésben levő test erősödéséhez feltétlenül szükséges a test mozgása, illetőleg a test minden részének gyakori mozgása, a test gyakorlása.

A testgyakorlásban szervezetünk elemét alkotó sejtek részben elhasználtatván, ezt mi a fáradtság, bágyadság érzetében vesszük észre. Mikor a táplálkozás útján az új sejtkezés pótolja a veszteséget, akkor felüdülünk. Hogy ez anyagcsere a munka és a pihenés arányos váltakozása révén egyenletes legyen, arra való a rendszeres életmód, melyből sohasem hiányozhat a mozgás. Az iskolai testi nevelésnek egyik legnehezebb feladata az volna, hogy az ifjúságot kitanítva az egészséges életmódra, melyben a munka és pihenés józan mértékét lehet a legnehezebben eltalálni.

Az egyes tornaóráknak beosztásában is vigyázni kell arra, hogy a test kapjon elég izommunkát, de viszont halálra ne fáradjon. A német- és svéd-tornatanításnak rendszeres volta szüli a nem eléggé gyakorlott tanárnál azt, hogy tanítványai ugyan sokat tanulnak, de keveset tornáznak. Láttunk például egy olyan tornaórát, hol a növendékek a négy számon négyesével csak egy nagyon szép, de épen nem fárasztó gyakorlatot végeztek el. Holott ugyanugy végezheték volna azt a gyakorlatot egyszerre a négy számon tizenhatan is.

Azt kell mindig szem előtt tartani a tornatanárnak, hogy a 40—50 tanuló közt ne legyen egy sem, kinek izmai részben, vagy egészben ki ne fáradjanak. Ezt a fáradságot nem kell a kimerülésig vinni, sőt ettől erősen tartózkodni kell. Nem mondjuk, hogy ezt az egyszerre végzendő gyakorlatoknál könnyen el lehetne érni, mert vagy a gyengébbek kimerülnek, vagy az erősebbek alig érzik a fáradtságot. Azért lehet, sőt jó, ha a tanár a fáradtságot mutató tanulókat a gyakorlatozásban leinti, s a még erősebbekkel tovább csináltatja a mozgást.

A fárasztásban úgy kell eljárni, hogy a tornaórák elején lassan fokozandó erő kifejtést kívánjunk, a közepén a legerősebb munkát adjuk s a végén pihentetésről gondoskodjunk. A szabadtéri gyakorlatoknál különösen vigyázni kell, hogy a tanulók hevességükben kárt ne tegyenek magukban.

A tanulók szokják megismerni saját erejüket minden gyakorlatban. De a tanár is vigyázzon, hogy a csapatos futásban pl. nem lát-e gyengülőket. Ezeket állítsa a pihentető, járkáló sorba. Nem kell azonban megszegyeníteni a gyengébbeket. Sőt jobb, ha az atletikai gyakorlatokat is erőszerinti csapatokban gyakoroltat-

juk. Itt meg kell jegyeznünk, hogy téves felfogás az, hogy a fiukat csak a tornára kell tanítani, mert az atletikát maguktól is megtanulják. Bizony nagyon is sok tanítani való van a szabadtéri gyakorlatoknál, csak elég baj, hogy erre való tankönyvünk még nincsen, melyből a tanárok tanulhatnának.*)

A játékok tanításában is figyelniük kell a kedvetlen játékosokra, a félreállókra. Különösen sok bajt okoz az általános erősítésnél a versenyjátékok dolga, mert itt az ügyesebbek tért, időt, eszközöket lefoglalnak s a gyengébbek önként a nézők szerepére vállalkoznak. Ezen okvetlen kell segíteni, még pedig úgy, hogy a versenyzőket, ha lehet, egészen külön kell állítani. Inkább magukra hagyhatjuk az ügyesebbeket és a gyengébbekkel foglalkozunk.

A kifárasztás után vigyázni kell, hogy maradjon idő a fokozatos pihenésre.

Sok iskolában inkább félnek a kifárasztástól, mint a kevés munkaadástól, pedig a tornaóra arra való, hogy ott testi munkát végezzünk s nem arra, hogy előadást hallgasson a tanuló.

K. P.-r.

Nehány szavam volna hozzátok, figyeljetek ide...

Most tíz esztendeje történt... az 1904-ik esztendő május 1-ét messze Keletáziában, Mandzsuriában vér festette pirosra; ágyudörgés, puskaropogás és halálra sebzett harcosok utolsó sóhaja üdvözölte a koreai hegyek fölött fölkelő tavaszi nap első sugarait.

Még sötét volt, mikor az Eiho folyó balpartjának magaslatain és a Yalu szigeteinek cserjéi mögött felállított japán tüzéség messzehordó, gyorstüzű ágyúi megszólaltak, vas- és ólomzáport ontva az oroszoknak az innenső lejtőkön elsáncolt harcvonalaira.

Piros hajnal hasadtával a gyalogság is támadásra indult. A sárgabőrű, ferdeszemű katonák széles vonalakban, halálmegvető bátorsággal törtek előre az ellenség felé. Már békében megtanulták azt, hogy győzni csak úgy lehet, ha előre mennek... és ők győzni akartak.

Alig ezer lépésnyi távolságra az ellenségtől, gyilkos golyózáporban derékig, sok helyen nyakig gázoltak a folyó rohanó árjában. Akit eltalált közülök az ellenség golyója, csendesén alámerült a véres habokban: hátulról más került a helyébe, aki épen olyan jól tudta, hogy a hazáért meghalni szép és dicső halál, mint az a bajtársa, aki előtte ment el a harcosok menyországaiba: a Napba és akinek neve aranybetűkkel, márványba vésvé ott fog tündökölni örökké a sohonza-i templom falán ama hősök sorában, akik hazájukért hősi halált haltak a csatamezőn.

*) Dr. Gerentsér L. „Athletika“ című könyve sportszempontból kitűnő munka.

Előre tehát... mert győzni szép és a harctéren hősi halált halni: dicsőség. Ez volt a japán katonák jelszava és a hosszú, másfél évig tartó hadjárat alatt a legmagasabb tábornoktól le az utolsó közkatonáig minden japán férfi olyan kötelességtudással és olyan lelkesen dolgozott, küzdött és harczolt, mintha valamennyien cserkészőrszemek lettek volna. A honvédelemnek a leghatalmasabb erőforrása a rajongásig fokozott nemzeti öntudat, a hazaszeretet és a hitvallással kifejlesztett becsvágy.

Ettől az erőtlől lelkesítve, harczoltak a japánok — és győztek... Ezek a jellemtulajdonságok avatták hőssé a mi megdicsőült elődeinket is honszerző Árpádtól kezdve ezer esztendő viszontagságain át — mindvégig. A nemzeti öntudat, a rajongó hazaszeretet és a dicsőség utáni kiolthatatlan vágy tette lehetővé azt, hogy a Duna-Tisza virányain szerzett szép hazáját a magyar nemzet egy évezreden át sulyos és ádáz küzdelmek árán megtartsa.

Ezek a ragyogó, szép és nemes tulajdonságok ma is élnek a magyarban... Rajtuk áll, hogy ki ne pusztuljanak; nemcsak azért, mert nélkülök háboruban győzni nem lehet, hanem azért is, mert annak a nemzetnek a fiai, amelyből ezek a tulajdonságok hiányzanak, az életben választott hivatásukat sem tudják teljesen betölteni. Az élet is harcz, még pedig kemény harcz, amelyben csak az állhatja meg a helyét, aki szilárd jellemmel és erős akarattal meg tud küzdeni a nehézségekkel.

A cserkészőrszemek egyesült erővel, vállvetve készülnek erre a harczra.

Már az elnevezés is erre utal.

Tudjátok-e mit jelent a „cserkészőrszem“ elnevezés?

A „cserkész“ szó azt jelenti, hogy úgy, miként az erdőn-mezőn és hegyen-völgyön való barangolások alkalmával éles szemmel a természet titkait és utjait kutatókat, az életben is keresnetek kell azt az utat, amely célhoz vezet.

Az „őrszem“ szó jelentőségét pedig abban lássátok, hogy a nemzet a maga ifjait egy szebb jövőbe vetett reménnyel kiállítja őrködni a célhoz vezető helyes utak betartása fölött.

És mi a cél? Az, hogy egész férfiak váljanak belőletek, akik legmagasabb becsvágyuk kielégítését abban keresik, hogy hazájukat békében épen úgy, mint háboruban becsületesen, sikeresen és teljes erejükkel szolgálni tudják.

Ha békés időben állandóan arra törekedtek, hogy a magyar névnek becsületet szerezzenek, hogy jellemben határozott, derék, mindenkor szolgálatkész jó polgárok legyetek, akkor az esetben is, ha veszély fenyegeti hazánkat, képesek lesztek megvédeni azt, mert meglesznek bennetek a harczratermettség alapfeltételei, a háboru sikerének az erkölcsi tényezői úgy, ahogy

megvoltak azok a legutóbbi idők legnagyobb mérközése alkalmával a japánokban, akik a Yalu folyónál vívott harcoktól a véres, nagy mukdeni csatáig mindenütt győzni tudtak.

Ma már minden államban, valamennyi testileg ép polgárnak kötelessége a hon megvédésén közreműködni. Így tehát már békében minden polgár katona és minden katona polgár. A katonai és polgári működés és tevékenység a honvédelmet illetőleg ugyanazon a csapáson és ugyanazon cél felé halad. Nagy tettekre, sikerek kivivására, győzelemre csak az a nép lesz képes, amelynek a polgárai és katonái között a kölcsönös megértés, a testvéries együttérzés és szeretet megvan és amelynek összes védőképes férfiai a honvédelemre el vannak készülve testileg, lelkiileg és erkölcsileg egyaránt.

Amikor tehát mint cserkészőrszemek a reátok háraló és általatok elvégzendő munkák folyamán „jó honpolgárok“-nak készültök, ne feledjétek el, hogy ettől a fogalomtól a „jó katona“ fogalma el nem választható és hogy a valóban jó honpolgárnak mindazokkal az egyéni és jellemtulajdonságokkal rendelkeznie kell, amelyek a honvédőt jó katonává teszik.

A honpolgári és ezzel együtt a honvédői kötelességek becsületes és sikeres teljesítése minden ifju számára szép, magasztos, de egyuttal nehéz feladat is, amelyet hamarosan és fáradság nélkül megoldani nem lehet. Szorgalmas előkészület, komoly és kitartó munka szükséges ahhoz, hogy eredményt érjétek el. Sikerre közületek csak azok számithatnak, akik a cserkészőrszem tevékenységet nem csupán szórakozásnak, más hiányában jobb időtöltésnek tekintik, hanem akik erős akarattal, lelkesedéssel és a jövőbe vetett hittel törekszenek a cél felé.

Edzzétek meg tehát ifju testeteket, hogy erősek legyetek; legyetek józanok, becsületesek és jellemesek, dolgozzatok szorgalmasan, kitartóan és közös erővel ernyedetlenül, ápoljátok a testvéries jó egyetértést egymás között épen úgy, mint a polgársággal és katonasággal, hogy majdan önmagatok választotta hivatásotok körében mint jó honpolgárok és mint jó katonák is megálljátok a helyeteket.

Cserkészüdvözlettel!

madary Kreybig Rudolf
honvédőrnagy.

Az évfáráó vizsgálat után.

Ilyenkor, mikor a nyár közeledik, a tanító a társadalom legirigyeltebb hivatalnoká. Vajjon van-e még olyan szakma, amely két hónapi szabadságot juttat valakinek? Ez oly bö áldás, melyben a társadalom legserényebb munkásának sincs része. Ez az érem egyik oldala. Ha a másik oldalát is nézzük, akkor egészen más megvilágításban tűnik fel a dolog. A

vakáció, a jó vakáció! A gyermekeknek készült ez a nyári Mikulás. Bezzeg, nem élvezné azt a tanító, ha volna mód rá. Pedig ha meggondoljuk, hogy tiz havi szellemi munka, tiz hónap rossz levegőben töltve a tüdő állandó megerőltetett működése közben mennyire igénybe veszi a szervezetet, akkor be fogjuk látni, hogy a nyári két hónap a tanítónak nem egyéb, mint orvosság, mely hivatva van az egyént többé-kevésbé régi erejéhez juttatni, hogy fáradságos munkáját folytathassa és elbirhassa.

Hogy a vakációt a gyermeknek szenteljük első-sorban, ez természetes dolog. A gyermek, a jövő reménye, joggal követelheti a társadalomtól, hogy testi és szellemi fejlődésének tavaszán a legmesszebbmenő intézkedés történjék egészsége érdekében. A nagy vakáció a legalkalmasabb idő arra, hogy a gyermek testi fejlődését előremozdítsuk. Ha megfigyeljük június hónapban a nagy városok tanulóit, akkor a jó levegő, szabad mozgás hiányának káros hatását a fakó arcokról leolvashatjuk. Itt azonban nem külsőségről van szó, mert hiszen az arcz színét, az erőt, az üdeséget és egészséget a vér minősége és mennyisége adja. A vérnek e két tulajdonsága pedig a táplálkozás és a levegő függvénye. Hozzájárul ehhez még az is, hogy a táplálkozás iránti vágyat a jó levegőn való tartózkodás előmozdítja.

Nem akarom ezt a témát orvosi szempontból részletezni, hanem áttérek azoknak az emberbaráti intézményeknek leírására, melyek mintegy varázsütésre, egy hónap alatt felfrissítik a kifáradt nebulót, szintelen arczát szinesre festik, munkakedvét felujítják és a hasznosat a kellemessel összekapcsolva, látókörét tágitják, ismereteit gyarapítják. Igaz, hogy a gazdag gyermeknek itt is sok jut a jóból, míg a szegénynek kevés vagy semmi. Kellő beosztással azonban ma már minden gyermek kiveheti a nyári üdülésből a részét. A szünidei gyermektelepek és a diákvándorlások, cserkészcsapatok minimális anyagiak árán juttatnak a gyermekeknek a természet adta mannából.

Nagy tévedés azt hinni, hogy csak az elsőrendű fürdőhelyek nyújthatják a fejlődő gyermekeknek azt, amire szüksége van: jó levegőt, jó vizet és jó étvágyat. Van hazánkban számos oly helye, ahol aránylag olcsón tölthetik tanulóink a nyarat.

A gyermekek nyaralásának egy nagy hibája az, hogy idejüket nem szakszerű felügyelet alatt töltik. Sok szülő inkább külsőségekre, ruhára, ugynevezett „szolid“ magaviseletre helyezi a fősúlyt, nem gondolva arra, hogy a gyermeknek, aki a tiz hónapi nagy ketreczéből kiszabadult, szüksége van arra, hogy a szabad természetet teljes szabadsággal élvezze, mozgásában ne akadályoztassék még akkor sem, ha ugrálás közben ruhája kárt szenvedne. A gyermeknek ki kell fáradnia. A mozgási energiája ilyenkor átalakul étvágygyá, ennek kielégítése után a gyermek testileg

fejlődik. A nyaralás azonban nemcsak ezért fontos, hanem azért is, mert ez a legjobb alkalom arra, hogy a gyermekkel megszeretessük a természetet, a gyermek izlését fejlesszük és a figyelmét sok olyanra felhívjuk, amit különben csak a tankönyvekből — hiányosan ismer. A gyermek szemtől-szemben áll a nagy természettel és játszva, látva és tapasztalva tanulja meg a földrajzot, természetrajzot stb.

A természet iránti érdeklődés oly érzés, mely minden emberben megvan. A legkisebb alkalom, a Gellérthegy, Svábhegy vagy a Hűvösvölgybe való kirándulás is elegendő arra, hogy ezt a szunnyadó érzést fölébresszük. És hogy ennek az érzésnek fölébressztése, fejlesztése mily kellemes hatással van az egyénre, azt mindenki tudja, aki valaha egy kirándulásban részt vett. Fokozott mértékben élvezi a gyermek ennek a jóleső érzésnek a hatását, amikor egy vagy két hónapot tölthet a szabad természetben, naponta váltakozván a kisebb-nagyobb kirándulások. A gyermek teste és lelke egyaránt fejlődik és erősödik. Bátran mondhatjuk még azt is, ami különben a diákvándorlásokra föltétlenül áll, hogy már ily kisebb kirándulások is szilárdítják a gyermek jellemét, mert növelik az önállóságát. Végül pedig nem sovínisztikus, hanem ideális szempontból fontos, hogy a gyermekben a hazaszeretet jóleső érzését fölébresszük. Ebből a szempontból száz hazaszeretettől duzzadó olvasmány és ugyanannyi lángoló szónoklat nem fog oly maradó nyomot hagyni úgy a gyermek, mint a felnőtt lelkében, mint egyetlenegy jól beosztott, kirándulásokkal fűszerezett nyaralás. Ily nyaralás alkalmával megtanulják a gyermekek a természet szépségeit élvezni és idővel ők is lelkes apostolaivá válnak a természet szeretetének.

Gyors József
középiskolai tanár.

Cserkészzet és katonaság.

Ámbár a cserkész és katona kiképzése egymástól lényegesen eltérő, mégis oly tekintélyes a kölcsönhatása, hogy a cserkészzet az illető állam jövőbeli hadiképességére nagymérvű befolyással bír. Hisz a cserkészzetet is katonaember teremtette meg. A két intézmény lényeges különbsége az, hogy míg a katonaság hatalmas tömegeket képez ki, addig a cserkészzet sokkanta kisebb számú csapatokkal foglalkozik. E különbségből származik a kiképzési mód különbsége is, tudniillik, hogy míg a katonai kiképzés tömeges, addig a cserkész kiképzése csakis úgy lehet sikeres, ha szigorúan egyénileg követeli ezt az a körülmény is, hogy a katonaság felnőtt, kifejlett emberekkel foglalkozik, akik már testi és lelki megállapodottsággal bírnak, míg a cserkészzet még fejlődésben levő egyéneket nevel, akiknek fejlődése csak egyéni nevelés alapján érhető el. De a kiképzési anyag is oly

sok pontban rokon, hogy az is összefüggést hoz létre. Hogy ezt az összefüggést mindenütt észrevették, azt mutatja az a körülmény, hogy az összes nemzetek cserkészzetében számos aktív katonai erő működik és hogy a cserkészzet mindenütt megtalálja a katonai tényezőkhöz pártoló figyelmét. Nálunk különösen Hazai báró honvédelmi miniszter lelkes pártolója ügyünknek. E katonai részről tanusított jóindulatra a cserkészzet rá is szolgál, amennyiben három irányban fejleszt a jövőbeli legénységi és tisztii állományt. Ez a testi, lelki és szigorubban vett hadászati irány. A hadsereg győzedelmes előrenyomulásának egyik főfeltétele a katonai állomány kifogástalan egészségi állapota. A gyakorlatozó és hadakozó katona egészségét két tényező veszélyezteti, ugymint a kimerülés és a betegség. A kimerülést a fokozott testi munka, a beálló élelmiszerváltozás, esetleg hiány s a fokozott idegfárasztás idézik elő. A betegségek ellen való védekezés a katonai egészségügyi szervezetek dolga, ámbár ebben a volt cserkész életmentési és első segélynyújtási tudása nagy segítségére lehet. Az élelmezést is a megfelelő katonai testületek hivatottak ellátni, annak ellenére, hogy a kiképzett cserkész ért az effélékhez is, de a nagy testi és lelki munka birásában már a katonaság is teljesen rászorul a cserkészetre. Világos, hogy az olyan emberanyag, mely kora ifjuságától szokta meg a menetelést, sokkanta nagyobb megterhelést elbir, mint az az embertömeg, amelyet csakis a katonai szolgálat ideje alatt treniroztak. A lelki tréningből különösen az értelmességnek, a megbízhatóságnak, az akaraterő fejlesztésének látja hasznát a katonaság. A cserkész, aki már gyermekkorában megszokta a járőr tevékenységét, aki megtanult élesen megfigyelni, aki még a nyomot is el tudja olvasni, minden bizonnyal sokkal alkalmasabb lesz előretolt tábori őrsnek, összekötő járőrnek, vagy általában hirszolgálatot végző közegnek, mint az erre nagy bajjal betanított tanyai parasztyerek.

Eltekintve attól, hogy jobban fegyelmezett és sokkanta inkább képes önálló munka elvégzésére. És mivel a cserkészbecsület bele van nevelve, sokkal megbízhatóbb is. Mivel pedig megszokta azt is, hogy a kitűzött feladatott minden körülmény között végre kell hajtania, kitartóbb is. De megvannak a cserkész-kiképzésnek az egészen meghatározott katonai előnyei is. Mint például a műszaki kiképzés. Egyes jól kiképzett cserkészcsapatokat akár még ma is, egész nyugodtan be lehetne osztani utász, távirász vagy telefonos osztagnak is. Hogy ez valóban így van, mutatja az, hogy az oly fontos angol partvédelem megfigyelési munkálatainak egy részét cserkészekre bízták. De hasznára lehet a cserkész a katonaságnak cserkész-mivoltában is. A görög kormány a második balkáni háború idején cserkészeket használt arra, hogy az egyes katonai hivatalok között hirszolgálatot végeztesen. Föl lehet a cserkészeket használni arra is, hogy

a nagyobb tűzvonalon kívül fekvő, tábori segélyhelyeken meggyülemelő sebesültek továbbszállításánál segídekzenek; szükség esetén fölhasználhatók szállás-csinálásra is.

A modern háboru óriás csapatteitei mellett a harctér rendkívül kiterjedtségénél a személyes támadó bátorság csak másodrangú tényező. Manapság az a csapattest győz, mely lehetőleg gyorsan, a legjobb testi formában jut előre, s amely az ellenség tüzelésének hatását jobban bírja. Ezek pedig oly tényezők, amelyek elsajátítására a cserkészlet kiválóan alkalmas.

Erős fejlődésben lévő haditengerészetünk igen kívánatosná tenné a tengeri cserkészlet hazánkban való fölkarolását is. A fejlődő tengerészet csakhamar alkalmas emberanyag hiányát fogja előidézni a tengeri cserkészlet pedig kiváló eszköz volna ennek meggátolására.

B. Hirl.

Iskolák, főiskolák.

A budapesti VIII. kerületi práter-utcai polgári fiúiskola cserkészcsapata április 18—19-én kétnapos turát tett Szentendre—Bucsinavölgy—Visegrád utirány-nyal. A csapatnak, mely hat erős őrsből áll, ez már a harmadik többnapos kirándulása, a folyó iskolai évben. Szombaton indult két őrs a Duna mentén Budakalászig, ahonnan parasztszekéren mentek Szentendréig. Onnan rövid pihenéssel Sikárosig. Elrejtőzéssel, rajtaüléssel, nyomkereséssel és repülőgépjátékokkal délután 4 órára érkeztek meg és tábori vertek. Amíg a csapat az erdészlakban szállt meg, a szakácsok megfőzték a vacsorát. Másnap korán reggel a Szentlászlói-ut elágazásánál fedett állásba helyezkedtek, várván a főcsapatot, mely négy őrs erejében jókor reggel indult el Budapestről. Délidő felé az előőrök jelentették a főcsapat közeledtét. Daczára a főcsapat éberségének és óvatos előnyomulásának, a Szentlászlói-ut völgyében elfogták őket. Táborozás után az egyesült csapat Visegrádig ment és ott hajóra szállván, énekszó mellett kötöttek ki Budapesten. A kirándulást Tas József főtítkárral részvételével ifj. Tellér Gyula, Kelemen Mór és Böröczky Gyula tanárok vezették. Mezőturon Sebestyén Gyula dr. tanár vezetése alatt megkezdődött az iskolai cserkészcsapatok szervezése.

Játékdélutánok a Vérmezőn. A tanács megkeresést intézett a hadtestparancsnoksághoz, hogy a Vérmezőt játékdélutánok céljaira a környékbeli iskolák rendelkezésére bocsássa. A játékdélutánokat a szokásos módon a tanítók felügyelete alatt tartják meg. Sz. L.

A községi iskolai növendékek a főt sportünnepélyen. Fótton május 21-én jótékonycélú sportünnepély lesz. Az ünnepély rendezősége azzal a kérelemmel fordult a tanácshoz, hogy engedje meg az ünnepélyen a fővárosi községi iskolák növendékeinek részvételét. A tanács ezt a kérelmet teljesítette. Sz. L.

Athletika, torna, vivás.

Budapest bajnoksága. — Győztes: Pásztai (BTC).

A Budapesti Torna Klub rendezésében került eldöntésre Budapest székesfőváros egyéni tornász bajnoksága, mint összetett verseny nyujtón, korlátón, lovon és gyűrűhintán. A BTC. tornászcsarnokában kevés számú közönség előtt lefolyt bajnoki versenyre három résztvevő állott ki, ami nem bizonyítja az érdeklődés magas fokát. Igaz ugyan, hogy a számbeli mennyiségét a nyujtottak minősége egyáltalán, mint első sorban a győztes Pásztai munkájára áll, akiben tényleg legjobb tornászunknak jutott a bajnoki cím. A verseny rendezése a BTC.-től szokott jó volt, a szövetség képviselőjében Delkin Ferencz jelent meg.

A verseny részletes eredménye:

Nyujtón: 1. Pásztai 14.50. 2. Szlovák Lajos 13.75.
Korlátón: 1. Pásztai 14.75. 2. Szlovák Lajos 13.83.
Gyűrűn: 1. Pásztai 14.25. 2. Szlovák Lajos 13. Lovon:
1. Szlovák Lajos 17.33. 2. Pásztai 17.16. 3. Radó R. 15.66. Bajnok: Pásztai Elemért (BTC.) 60 66 p. 2. Szlovák Lajos (BTC.).

Középiskolai vivóverseny Kecskeméten. Ismét tanujelét adta a KAC annak, hogy Kecskemét ifjúságának sportját mennyire szívén viseli. — Most vivóversenyt rendezett számukra, amelynek nagy erkölcsi sikere meggyőzött mindenkit arról, hogy Kecskemét ifjúsága nagyon is nagy hajlandóságot érez mindenféle sport iránt, csak az irányítása legyen jó kezekben. Már pedig a KAC kezeiben nagyon jó helyen van.

A verseny körvivás volt, amely 4½ óráig tartott s ugyancsak próbára tette a versenyzők fizikumát. A győztes a balkezes Bunzlau (collegista) lett 12 győzelemmel. Diszitett nagy ezüst érmet s a KAC remek tiszteletdíját nyerte. 2. Rozenberg (collegista). 3. Balla (collegista). 4. Kovács (kereskedelmi). 5. Szemző (kereskedelmi). Az első 5 helyezett ezüst érmet, az utánuk következő 8 emlék-bronzérmet nyert.

500.000 frank olimpiádi czélokra. A Comite National des Sports elnöke, gróf Clary, bejelentette, hogy Zaharoff Basil, egy orosz származású párisi tőkepénzes, egy félmillió frankot bocsátott a francia sportkörök rendelkezésére, hogy az 1916 ban Berlinben rendezendő olimpiádra készülő francia athleták anyagilag kellőképen elláthassák magukat s idejüket tisztán a sportra fordítsák. Az adomány valósággal örömmámort keltett a francia sportkörökben, minthogy kétségtelen annak eredménye. Mint mindenütt, ugy Franciaországban is az anyagi kérdések képezik a sportolók legfőbb nehézségét. Zaharoff adománya igen sok sportembernek adja meg a módot arra, hogy az olimpiad megkezdéséig minden idejét a sportnak szentelje. Különösen a berlini olimpiádra igyekeztek már eddig is a francia athleták minden erejükkel és ügyességükkel a harcza menni, amit a németek és a francziák közt minden téren látható nemzeti versengés magyaráz meg. Az első adományt előreláthatólag igen sok adomány fogja követni s így a berlini olimpiad elé a nagyban készülő francziák nem kis reménységgel tekintenek.

Az atletikai statisztika. Az idei év első pálya-versenye után újra közöljük az atletikai statisztikát, mely azonban nem nyújthat még tiszta képet. A lista élén a két magyar bajnokságot nyert Munkás TE áll, akit sorrendben a FTC, a Szabadkai MTE követ. A MTK, BEAC, MAC következnek ezután sorrendben, akik azonban eddigelé alig indultak versenyben.

Jövő vasárnap veszi kezdetét a nagy atletikai saison, amikor a statisztika képe rövidesen megváltozik. A statisztika április 26-ig bezárólag a következő:

Bajnokság I. díj II. díj III. díj

1. Munkás TE	2	20	12	10
2. FTC	—	12	8	4
3. Szabadkai MTE	—	7	6	4
4. MTK	—	5	4	4

5. BEAC	—	5	2	2
6. MAC	—	4	4	5
7. MAFC	—	4	1	1
8. Debreczeni TE	—	2	2	2
9. Csillaghegyi FC	—	2	1	5
10. Egyetértés	—	—	4	3
11. Spárta	—	—	2	—
12. Rigler SC	—	—	2	—
13. Székesf. TC	—	—	1	1
14. Szolnoki Máv.	—	—	1	1
15. KAOE	—	—	—	2
16. Nemzeti TE	—	—	—	1

E statisztikába csakis országos vagy nemzetközi nyílt versenyek vétetnek fel. Főiskolai, kerületi és vidéki versenyek, melyek a nyilvánosság kizárásával rendeztetnek, nem vétetnek fel.

Magyar királyi államvasutak.

A vonatok indulása Bpest kel. p. u.-ról. Érv. 1913 október 1-től.

vonat-szám	óra	percz	vonat-neme	hová	Délután			
					vonat-szám	óra	percz	vonat-neme
1110	5 40	szv.	Balatonfüred, Tapolca	612	12 20	szv.	Arad, Tövis, M.-Sziget	
310	5 40	szv.	Hatvan	914	12 20	szv.	Ujvidék, Sarajevo	
302	6 25	szv.	Ruttka, Berlin	314	12 30	szv.	Hatvan	
22	6 30	szv.	Bicske	10	12 30	szv.	Szombathely, Wien	
8	6 40	szv.	Wiesel, Graz, Sopron	1008	12 45	szv.	Fiume, Róma, Eszék	
1502	6 45	gyv.	Kassa, Csorba, Bártfa	1504	1 20	gyv.	Kassa, Poprád-Felka	
1512	6 55	szv.	Kassa, Csorba	316	1 25	szv.	Gödöllő	
1002	7 00	gyv.	Fiume, Torino, Róma, Pécs, Vinkovce	1304	1 40	gyv.	Fehring, Graz	
602	7 05	szv.	Arad, Brassó	404	2 00	szv.	Sátoraljaújhely, Lemberg, Kassa	
906	7 10	szv.	Belgrad, Sofia, Sarajevo	4	2 05	szv.	Wien, Paris	
1302	7 20	szv.	Fehring, Graz, Triest	604	2 10	szv.	Arad, Bukarest	
402	7 25	szv.	Stryj, Przemysl	916	2 15	szv.	Kiskőrös	
312	7 30	szv.	Lemberg	304	2 20	gyv.	Ruttka, Berlin	
908	7 45	szv.	Gödöllő	318	2 25	szv.	Hatvan	
608	7 50	szv.	Belgrad, Sofia	320	2 30	szv.	Pécel	
406	8 10	szv.	Vinkovce	26	2 30	szv.	Bicske	
512	8 20	szv.	Arad, Brassó, Bukarest	518	2 40	szv.	Szolnok	
1906	8 25	szv.	Munkács, Lawoczne	1202	2 45	gyv.	Szabadka, Sarajevo	
306	8 35	szv.	Kolozsvár, Brassó	1902	2 55	szv.	Tapolca, Eszék	
1706	8 55	szv.	Eszék, Bród	904	3 20	szv.	Belgrad, Konstantin.	
2	9 10	gyv.	Ruttka, Berlin	1016	3 30	szv.	Paks	
22a	9 30	szv.	Msziget, Stanislau	18	4 25	szv.	Komárom	
1508 ²⁾	9 35	szv.	Wien, Sopron	322	4 25	szv.	Gödöllő	
918	10 00	szv.	Bicske	606	5 00	gyv.	Arad, Bukarest, M.-Sziget	
516	10 05	szv.	Balatonfüred, Tapolca	410	5 10	szv.	Lawoczne, Lemberg	
24	11 55	szv.	Bicske	6	5 15	gyv.	Győr, Sopron, Szombathely, Wien	
				324	5 20	szv.	Gödöllő	
				522	5 40	szv.	Nagykátá, Szolnok	
				808	5 55	szv.	Ruttka, Berlin	
				920	6 05	szv.	Kunszentmiklós-Tass	
				1004	6 15	gyv.	Fiume, Róma, Nápoly	
				514	6 15	szv.	Kolozsvár, Brassó	
				326	6 25	szv.	Pécel	
				328	6 40	szv.	Hatvan	
				28	6 45	szv.	Bicske	
				920a	6 55	szv.	Kunszentmiklós-Tass	
				524 ²⁾	7 10	szv.	Nagykátá, Szolnok	
				16	7 20	szv.	Győr	
				332	7 35	szv.	Hatvan	
				1006 ³⁾	7 40	gyv.	Fiume, Nizza, Cannes	
				1708	7 45	szv.	M.-Sziget, Stanislau	
				1514	8 00	szv.	Kassa, Csorba, Bártfa	
				910	8 05	szv.	Belgrad, Sarajevo	
				1908	8 30	szv.	Pécs, Bród	
				934	8 40	szv.	Gödöllő	
				526 ⁴⁾	9 00	szv.	Szolnok	
				1308	9 15	szv.	Győr, Graz	
				610	9 30	szv.	Arad, Brassó	
				1506	10 00	gyv.	Kassa, Csorba, Bártfa	
				336	10 05	szv.	Pécel	
				1010	10 25	szv.	Fiume, Tapolca	
				408	10 25	szv.	Kassa, Csorba, Lemberg	
				12	10 55	szv.	Szombathely, Wien	
				338	11 10	szv.	Ruttka, Poprád-Felka	
				912	11 15	szv.	Bród, Belgrad, Sofia	
				614	11 25	szv.	Arad, Debreczen	
				422	11 35	szv.	Miskolcz, Kassa	
				140	11 55	szv.	Bicske	

A vonatok érkezése Bpest kel. p. u.-ra. Érv. 1913 október 1-től.

vonat-szám	óra	percz	vonat-neme	honnan	Délután			
					vonat-szám	óra	percz	vonat-neme
839	5 10	vv.	Berlin, Ruttka	323	12 10	szv.	Gödöllő	
645	5 20	tsz.	Debreczen, N.-Várad	611	12 30	szv.	Bukarest, Arad	
309	5 30	szv.	Hatvan	301	12 50	gyv.	Berlin, Ruttka	
1905	5 30	szv.	Eszék, Tapolca	903	1 00	szv.	Konstantinápoly, Belgrad	
609	5 45	szv.	Brassó, Arad	401	1 05	szv.	Lemberg, Kassa	
909	5 45	szv.	Sofia, Bród, Belgrad	7	1 20	szv.	Wien, Sopron,	
19	5 55	szv.	Torbágy	601	1 25	gyv.	Bukarest, Arad	
318	6 00	szv.	Pécel	1201	1 30	szv.	Sarajevo, Bród, Szabadka	
1707	6 15	szv.	Komárom	1	1 40	szv.	London, Paris, Wien	
11	6 25	szv.	Stanislau, M.-Sziget	1901	1 55	szv.	Eszék, Pécs	
1505	6 30	gyv.	Wien	325	2 10	szv.	Hatvan	
513a ¹⁾	6 40	szv.	Lemberg, Poprád-Kiskőrös	1501	2 20	gyv.	Poprád-Felka, Kassa	
407	6 50	szv.	Nagyvárad	1301	2 25	szv.	Graz, Fehring,	
1007	6 50	szv.	Lemberg, Stryj, Kassa	919	2 40	szv.	Kunszentmiklós-Tass	
1003	7 00	gyv.	Fiume, Zágráb	23a	8 00	szv.	Bicske	
315	7 05	szv.	Róma, Triest, Fiume	521	8 10	szv.	Nagykátá	
513	7 20	szv.	Gödöllő	1111	4 00	szv.	Tapolca,	
917a	7 25	szv.	Brassó, Kolozsvár	327	4 20	szv.	Balatonfüred	
317	7 30	szv.	Kunszentmiklós-Tass	329	5 25	szv.	Pécel	
319	7 40	szv.	Gödöllő	511a ⁴⁾	6 00	szv.	Gödöllő	
21	7 45	szv.	Hatvan	511	6 15	szv.	Szolnok	
1309	8 00	szv.	Bicske	15	6 20	szv.	Bukarest, Debreczen	
911	8 10	szv.	Graz, Fehring	1705	7 00	szv.	Bruck-Királyhida	
1513	8 15	szv.	Sarajevo, Belgrad	907	7 20	szv.	Poprád-Felka, Kassa	
1015	8 20	szv.	Bártfa, Csorba, Kassa	607	7 25	szv.	Wien, Graz	
519	8 35	szv.	Paks	421	7 35	szv.	Szerence	
321	8 45	szv.	Bukarest, Kolozsvár	305	7 45	szv.	Berlin, Ruttka	
13	9 20	szv.	Hatvan	25	7 50	szv.	Bicske	
307	9 25	szv.	Győr	1109	8 05	szv.	Tapolca,	
1005 ⁵⁾	9 35	gyv.	Berlin, Ruttka	1009	8 15	szv.	Balatonfüred	
913	9 55	szv.	Fiume, Tapolca	405	8 20	szv.	Fiume, Bród	
5	10 05	gyv.	Szabadka	9	8 45	szv.	Lawoczne, M.-Sziget	
409	10 20	szv.	Bruck-Királyhida,	9	8 45	szv.	Wien, Graz	
23 ⁶⁾	10 45	szv.	Szombathely, Sopron	1511	8 50	szv.	Csorba, Kassa	
605	11 30	gyv.	Miskolcz	27	9 00	szv.	Bicske	
			Cannes, Nizza, Bicske	331	9 10	szv.	Pécel	
			Nagyvárad,	1907	9 10	szv.	Vinkovce, Eszék, Pécs	
			Debreczen, Arad	603	9 20	gyv.	Brassó, Arad,	
				29 ⁷⁾	9 28	szv.	Triest, Torbágy	
				303	9 35	gyv.	Berlin, Ruttka	
				1001	9 35	szv.	Róma, Fiume, Pécs	
				915	9 45	szv.	Kiskőrös	
				403	9 55	gyv.	Lemberg, Przemysl	
				905	10 00	szv.	Sofia, Belgrad	
				1303	10 10	szv.	Graz, Triest	
				333	10 25	szv.	Gödöllő	
				525	10 35	szv.	Szeged, Kolozsvár	
				1503	10 45	gyv.	Bártfa, Csorba, Kassa	

A vonatok érkezése Budapest-Józsefvárosra. Délelőtt.

515 ⁷⁾	4 40	szv.	Szolnok
517	5 00	szv.	Nagykátá
811 ⁸⁾	5 50	szv.	Gödöllő
917	6 17	szv.	Kunszentmiklós-Tass

303³⁾ | 7 00 | szv. | Gödöllő

- 1) Csak vasárnapról hétfőre hajló éjjelen közlekedik.
- 2) Fiumétől Adony-Pusztaszabolcsig csak márczius 1-től közlekedik.
- 3) Budapest-Kelenföldtől Budapest keleti p. u.-ig február 7-től április 29-ig minden hétfőn, csütörtökön és szombaton a wien-budapest-tírol-rivierai expresszvonat hálókocsijával is közlekedik.
- 4) Minden vasárnap és kettőszéki ünnep másodikk napján közlekedik.
- 5) Deczember 15-től bezárólag február 28-ig közlekedik.
- 6) Torbágytól Budapest-Kelenföldig csak vasár- és ünnepnap előtti köznapokon közlekedik.
- 7) Csak hétfőn és ünnep utáni köznapokon közlekedik.
- 8) Csak hétköznapokon közlekedik.

Irodalom.

A **Cserkész Őrszem**-nek most jelent meg második száma gazdag tartalommal és valóban szép, eredeti képekkel. Örömmel tapasztaljuk, hogy a rendkívül fontos munkára hivatott lapot a katonaság köréből is pártolják. Erre vall e számnak első lelkes cikke magyary Kreybig Rudolf honvédőrnagy tollából. (Lapunk e számában közöljük e sorokat.) A katonaság leg-szebb hivatása volna a cserkészőrszem-intézményt felkarolni. Azt hisszük, hogy csakis a honvédelmi miniszterium erkölcsi és anyagi támogatása mellett virágozhatik fel a cserkészőrszem nagyra hivatott mozgalma. Felhívjuk tanáraink figyelmét a lapra; ajánlják a tanulóknak. Egy minden tekintetben tanulságos, hasznos ifjusági lap a „Cserkész Őrszem“ és tisztán a tanulók

számára készül minden száma. A lap főszerkesztője e mozgalom lelelkesebb harczosa, Tas József, a felelős szerkesztő Perényi Dezső Elemér. Ára egész évre 3 kor. Kiadóhivatala: Budapest, V., Arany János-u. 1.

A **Szülők Lapja** utolsó számában Gyors József tanár a tanulók nagyszünidei időtöltéséről értekező, a szerkesztők: Diószeghy Béla és Kuttner Miklós felvetik azt az eszmét, hogy a Bárczy Istvánné Gyermekórház-Egyesület rendezzen a nyár folyamán egy nagyobbabású kirándulást gyermekek számára nyaralás módjára három-négy hétre. A rendezést, a felügyeletet hozzáértő lelkes tanárok és tanítók vállalnák el. Gondoskodnának természetesen arról is, hogy ugy az orvosi kezelés, valamint az ellátás és lakás a higiénikus szempontoknak megfelelő legyen.

Magyar királyi államvasutak.

A vonatok indulása Budapest nyugoti p. u.-ról. Érvényes 1913 október hó 1-től.				A vonatok érkezése Budapest nyugoti p. u.-ra. Érvényes 1913 október hó 1-től.															
vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	hová	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	honnan										
Délelőtt				Délután				Délelőtt				Délután							
154	5 00		szv.	Vác	164	12 05		szv.	Rákospalota-Újpest	151	5 05		szv.	Dunakeszi-Alag	165	12 50		szv.	Rákospalota-Újpest
152	5 15		"	Rákospalota-Újpest	714	12 15		"	Szeged	721	5 15		"	Czegléd	137	1 20		"	Nagymaros
122	5 25		"	Érsekújvár	1404	12 20		gyv.	Zsolna, Berlin	723	5 35		"	Vecses	703	1 25		gyv.	Bukarest, Bázias
718	5 40		"	Szeged, Szolnok	138	12 25		szv.	Nagymaros	725	5 45		"	Monor	167	1 45		szv.	Rákospalota-Újpest
4102	6 00		"	Esztergom	4108	12 30		"	Esztergom	4103	5 50		"	Esztergom	505	1 50		gyv.	Tóvis, Kolozsvár, {Szatmár-Németi,
6502	6 30		"	Lajosmizse, Kecskemét	168	1 00		"	Rákospalota-Újpest	183	5 55		"	Nagymaros	6701	6 00		"	Szolnok, Czegléd, Ócsa
156	6 35		"	Rákospalota-Újpest	4140 ¹⁾	1 05		tvz.	Pilisessaba	901 ¹⁾	6 10		k. ost. expv.	{Konstantinápoly, {Belgrad	4111	2 08		szv.	Esztergom
102	6 50		k. ost. expv.	Wien, Paris, Ostende	4108	1 50		"	Dunakeszi-Alag	701 ²⁾	6 10		"	{Konstantinápoly, {Bukarest	169	2 40		"	Rákospalota-Újpest
510	7 00		gyv.	Segevár, Stanislaw	106	2 00		gyv.	Wien, Paris	153	6 25		szv.	Rákospalota-Újpest	6503	3 40		"	Kecskemét, Lajosmizse
1402	7 05		"	Zsolna, Berlin	126	2 10		szv.	Párkány-Nána	6507	6 30		"	Lajosmizse	713	4 05		"	Temesvár-Józsefváros
104	7 55		"	Nagyszombat, Wien	170	2 15		"	Rákospalota-Újpest	135	6 35		"	Vác	139	4 10		"	Nagymaros
158	8 00		szv.	Dunakeszi-Alag	4110	2 20		"	Esztergom	1407	6 40		"	Berlin, Zsolna	4113	5 05		"	Esztergom
708	8 25		gyv.	Orsova, Bázias	506	2 25		gyv.	Szatmár-Németi, Brassó	503	6 50		gyv.	Marosvásárhely	175	5 15		"	Rákospalota-Újpest
712	8 40		szv.	Bázias, Karánsebes	108	2 30		"	Wien	4105	7 10		szv.	Esztergom	121	5 55		"	Érsekújvár
134	8 45		"	Nagymaros	120	2 35		szv.	Galánta	709	7 15		"	Bukarest, Bázias	115	6 10		"	Wien, Berlin
4104	9 05		"	Esztergom	704	2 40		gyv.	Bukarest, Bázias	155	7 20		"	Rákospalota-Újpest	1403	6 20		gyv.	Berlin, Zsolna
114	9 15		"	Wien, Berlin	6710	2 45		szv.	Czegléd, Szolnok	125	7 25		"	Párkány-Nána	177	6 30		szv.	Rákospalota-Újpest
160	9 45		"	Rákospalota-Újpest	6506	2 50		"	Lajosmizse, Kecskemét	727	7 30		"	Czegléd	707	6 35		gyv.	Orsova, Bázias
162	11 00		"	Rákospalota-Újpest	172	3 10		"	Rákospalota-Újpest	501	7 35		gyv.	{Bukarest, Kolozsvár, {Máramarosziget	105	6 40		"	Wien
6504	11 10		"	Lajosmizse, Kecskemét	140	3 55		"	Nagymaros	157	7 40		szv.	Vác	107	7 10		"	Wien
116	12 00		"	Wien	174	4 10		"	Rákospalota-Újpest	6501	7 50		"	Kecskemét, Lajosmizse	711	7 45		szv.	Bázias, Temesvár
					716	4 30		"	Szeged	127	7 50		"	Párkány-Nána	179	8 00		"	Rákospalota-Újpest
					110	5 15		gyv.	Wien	113	8 10		"	Paris, Wien	731	8 05		"	Vecses
					142	5 20		szv.	Nagymaros	4107	8 15		"	Esztergom	4117 ³⁾	8 15		"	Pilisessaba
					176	5 50		"	Rákospalota-Újpest	710	8 40		"	Kiskülfélegyháza	143	8 20		"	Nagymaros
					128	6 00		"	Párkány-Nána	129	8 45		"	Nagymaros	131	8 55		"	Párkány-Nána
					722	6 10		"	Vecses	159	9 10		"	Dunakeszi-Alag	109	9 05		gyv.	Wien
					144	6 15		"	Nagymaros	705	9 25		gyv.	Szeged	6505	9 30		szv.	Kecskemét, Lajosmizse
					724	6 20		"	Monor, Ócsa	1401	9 30		"	Berlin, Zsolna, Pozsony	181	9 35		"	Dunakeszi-Alag
					4114	6 40		"	Esztergom	4109	9 50		szv.	Esztergom	509	9 40		gyv.	Segevár, Stanislaw
					726	6 45		"	Czegléd, Szolnok	161	10 30		"	Rákospalota-Újpest	145	10 25		"	Berlin, Zsolna
					1406	6 50		gyv.	Pozsony, Zsolna, Berlin	715	10 45		"	Szeged	6513	10 30		"	Ócsa
					130	6 55		szv.	Párkány-Nána	119	11 25		"	Galánta	117	10 35		"	Wien
					726 ²⁾	7 00		"	Czegléd	163	12 00		"	Rákospalota-Újpest	717	11 00		"	Temesvár, Bázias
					178	7 15		"	Rákospalota-Újpest						101	11 05		k. ost.	{London, Ostende,
					728	7 35		"	Czegléd						185	11 25		szv.	{Paris, Wien
					6508	7 40		"	Lajosmizse										Dunakeszi-Alag
					132	7 55		"	Vác										
					710	8 05		"	Bukarest, Bázias										
					182	8 20		"	Dunakeszi-Alag										
					1408	8 40		"	Zsolna, Berlin										
					118	9 30		"	Wien, Paris										
					502	9 35		gyv.	Bukarest, Stanislaw										
					184	10 00		szv.	Dunakeszi-Alag										
					706	10 15		gyv.	Szeged, Bázias, Buk										
					504	10 50		"	Marosvásárhely										
					720	10 55		szv.	Kiskülfélegyháza										
					4116	11 10		"	Esztergom										
					902 ³⁾	11 30		k. ost.	{Belgrad,										
					146	11 35		szv.	{Konstantinápoly										
					702 ⁴⁾	11 45		k. ost.	{Bukarest,										
								expv.	{Konstantinápoly										